

ingediend op **1456** (2022-2023) – Nr. 1
20 oktober 2022 (2022-2023)

Ontwerp van decreet

over de premie kwalificerend
werkplekieren voor ondernemingen
en de leerlingenpremie alternerende opleiding

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 29 april 2022	27
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	41
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	53
Advies van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.....	65
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	71
Voorontwerp van decreet van 15 juli 2022	81
Advies van de Raad van State	93
Ontwerp van decreet.....	103

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet beoogt de optimalisatie en vereenvoudiging van de incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekklere binnen een kwalificerende opleiding. Er wordt een premie kwalificerend werkplekklere ingevoerd. Die premie stimuleert ondernemingen om een kwalitatieve leerwerkplek aan te bieden in het kader van een kwalificerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent.

Daarnaast wordt een leerlingenpremie alternerende opleiding ingevoerd. Die premie moet leerlingen stimuleren om hun alternerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent succesvol af te ronden.

In lijn met de beoogde vereenvoudiging heft dit ontwerp van decreet ten slotte de bestaande incentives in het kader van werkplekklere op, meer bepaald de start- en stagebonus, de mentorkorting, en de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 kondigt aan dat de bestaande incentives om alternerend leren in ondernemingen te stimuleren (de mentorkorting, start- en stagebonus enzovoort) worden herbekeken. Dit gebeurt in functie van het beter inzetten van die middelen om de leercultuur te verhogen, met bijzondere aandacht voor kleine of middelgrote onderneming (kmo's). De ambitie is om ondernemingen te stimuleren om leerwerkplekken aan te bieden in het kader van opleidingstrajecten die toewerken naar een onderwijs- of beroepskwalificatie, zoals duaal leren en andere alternerende opleidingen.

Vandaag ontvangen onderneming en lerende financiële ondersteuning in het kader van werkplekklere vanuit vijf verschillende maatregelen:

- de startbonus: een premie voor de leerling om die te stimuleren om de alternerende opleiding volledig af te werken;
- de stagebonus: een premie voor de onderneming die wil stimuleren om een leerwerkplek aan te bieden in het kader van duaal leren en andere alternerende opleidingen;
- de doelgroepvermindering voor de mentor (mentorkorting): een vermindering op de werkgeversbijdragen voor de werknemer die als mentor wordt ingezet;
- de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding: een vermindering op de werkgeversbijdragen op de loonkosten/leervergoeding voor de lerende in het kader van een alternerende opleiding, indien de jongere minstens twintig uur per week opgeleid wordt op de werkvloer;
- de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs: een vermindering van de werkgeversbijdragen voor de loonkosten voor de lerende in het kader van een opleiding binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs indien de jongere minder dan twintig uur per week opgeleid wordt op de werkvloer.

De maatregelen gericht op de onderneming hebben elk hun eigen toepassingsgebied, voorwaarden, beperkingen en wijze van aanvraag. Eén premie moet het aanbod aan incentives voor ondernemingen die zich engageren als leerwerkplek in een kwalificerend opleidingstraject, vereenvoudigen.

Door het opnemen van een duidelijke kwaliteitsvoorwaarde bij het toekennen van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen, stimuleert die incentive ondernemingen om daarin te investeren.

De leerlingen in een alternerende opleiding kunnen vandaag aanspraak maken op een startbonus. Die tegemoetkoming wil leerlingen stimuleren hun alternerende opleiding volledig af te werken. Die startbonus is vandaag enkel voorbehouden voor leerlingen die de startbonus voor het eerst aanvragen voor ze de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben. In adviezen van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (VPDL) met betrekking tot deze thema's, wordt de maatregel vaak als discriminerend bestempeld voor meerderjarige leerlingen.

De leerlingenpremie alternerende opleiding wordt niet afgebakend door een leeftijdsvoorwaarde. Zo kunnen alle alternerende leerlingen in aanmerking komen voor die premie, ongeacht hun leeftijd bij aanvraag van de premie. De huidige startbonus wordt opgeheven.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Werkplekcomponent in Vlaamse opleidingstrajecten

In een aantal opleidingen is werkplekleren prominent aanwezig. De Vlaamse Regering zet vanaf 2019 extra in op werkplekleren in het kader van kwalificerende opleidingstrajecten met de uitrol van duaal leren in het secundair onderwijs. Duaal leren is "een opleidingstraject, waarbij het aanleren van competenties evenwichtig verdeeld is over een werkplek en een aanbieder duaal leren. Doel is het behalen van een onderwijskwalificatie of – als dat niet lukt – een beroepskwalificatie." (artikel 357/2 van de Codex Secundair Onderwijs). De Vlaamse overheid maakt vanaf september 2022 duaal leren ook in het volwassenenonderwijs mogelijk. Verder staat werkplekleren centraal binnen de overige alternerende opleidingen binnen het stelsel van leren en werken. Die opleidingen worden, overeenkomstig de mededeling aan de Vlaamse Regering op 18 december 2020¹, ingekanteld in duaal leren tegen het schooljaar 2025-2026. Ook de opleiding hoger beroepsonderwijs 5 (hbo5) Verpleegkunde kent een intense component aanleren op de werkplek.

Werkplekleren als Europees speerpunt

Het stimuleren van ondernemingen om hun schouders te zetten onder opleidingstrajecten met een grote werkplekcomponent, ligt in de lijn met Europese ambities. De Europese Commissie nam de laatste jaren initiatieven om kwalitatieve apprenticeships te stimuleren. Zo werden concrete kwaliteitscriteria voor apprenticeships² geïdentificeerd, waaronder het belang van mentoring op de leerwerkplek, duidelijke kwalificatiemogelijkheden én een aandeel werkplekleren dat minstens de helft van de totale opleidingstijd beslaat.

¹ Mededeling aan de Vlaamse Regering, Betreft: Van leren en werken naar duaal leren en aanloopfase: een veilige haven voor elke leerling, https://www.onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/Mededeling_Vlaamse_Regering_18122020.pdf

² Europese Commissie (2018), Quality and effective apprenticeships: Council adopts European framework, Opgehaald van [Quality and effective apprenticeships: Council adopts European framework-Consilium \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eapn/en/quality-and-effective-apprenticeships-council-adopts-european-framework-consilium)

Meerwaarde van werkpleklers voor de lerende en voor de onderneming

Ook academisch onderzoek erkent de meerwaarde van leren op de werkplek in het kader van een kwalificerende opleiding voor de lerende (IDEA Consult, 2020)³. De werkplek biedt vaak een krachtige leeromgeving voor specifieke professionele vaardigheden en zogenaamde soft skills (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), 2010)⁴. Deze aangeleerde vaardigheden sluiten aan bij de noden van werkgevers (Cedefop, 2016)⁵. Daarnaast worden zogenaamde soft skills zoals probleemoplossend vermogen, conflictbeheersing en ondernemerschap effectiever aangeleerd op de werkplek dan in een klaslokaal of gesimuleerde werkomgevingen (OECD, 2010). De combinatie van werken aan jobspecifieke en algemene vaardigheden komt de inzetbaarheid van deze jongeren ten goede (Kuczera, 2017)⁶.

Voor ondernemingen biedt leren op de werkplek eveneens kansen. Zo biedt het potentieel voor duurzame rekrutering en zou het bijdragen aan de leercultuur in de onderneming zelf (SERV, 2017⁷; Lavrentieva et al., 2019⁸). Een reflectieve aanpak (OECD, 2010) door het stimuleren van de leerbereidheid bij andere werknemers (Asghar, Iftkhar en Akhtar, 2016)⁹ wordt gestimuleerd. Door het versterken van de mentorvaardigheden via opleiding, groeit de opleidingscapaciteit binnen ondernemingen. Mentoren op de werkvloer ontwikkelen hun vaardigheden als trainers én ontwikkelen nieuwe kennis doordat de lerenden nieuwe perspectieven en uitdagingen naar boven brengen (Europese Commissie, 2013)¹⁰. Zo wordt de kwaliteit van de werkplek als krachtige leeromgeving versterkt.

Vlaamse incentives voor werkpleklers in onderzoek

Uit onderzoek blijkt dat de Vlaamse ondernemingen financiële prikkels als belangrijk en drempelverlagend ervaren om in alternerend en duaal leren te starten en zich te blijven engageren. De meerderheid¹¹ van de bevroegde ondernemingen stelt deze financiële ondersteuning nodig te hebben (HIVA, 2020)¹².

De bestaande financiële incentives zijn echter niet allemaal even gekend. Behalve de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding, is telkens een minderheid van de bevroegde ondernemingen in datzelfde onderzoek bekend met de huidige maatregelen.¹³ Verder ervaren een te groot aandeel van de

³ De Coen, A., Goffin, K., Van Hoed, M., Mertens, K., Carpentier, M. & Desmedt, E. (2020). De kosten, baten en financiering van duaal leren. Brussel: IDEA Consult.

⁴ OECD (2010), Learning for jobs, Synthesis Report of the OECD Reviews of Vocational Education and Training.

⁵ Cedefop (2016). Governance and financing of apprenticeships. Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper; No 53. <http://dx.doi.org/10.2801/20105>

⁶ Kuczera, M. (2017). Striking the right balance: Costs and benefits of apprenticeship, OECD Education Working Papers, No. 153, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/995fff01-en>

⁷ SERV. (2017). Uitrol Duaal Leren. Brussel.

⁸ Lavrentieva O., Rybalko L., Lakomova O. (2019) Implementation of the Dual System of Vocational Education: History, Trends, Perspectives. In 'The Actual Problems of the world today, Volume 2'. Londen: Sciensee Publishing, pp 114-124.

⁹ Asghar W., Shah I.H. & Akhtar N. (2016). Cost-benefit paradigm of apprenticeship training reviewing some existing literature, International Journal of Training Research, 14:1, 76-83, DOI: 10.1080/14480220.2016.1152029.

¹⁰ European Commission. (2013a). Work-Based Learning in Europe: Practices and Policy Pointers. Policy handbook on Education and Training, published by the European Commission.

¹¹ 53,44 procent van de bevroegde ondernemingen geeft aan de financiële incentives te ervaren als belangrijk en drempelverlagend.

¹² Wouters, M., Cabus, S. & Juchtmans, G. (2020). Het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen. Een procesevaluatie. Leuven: KU Leuven, HIVA.

¹³ De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding is gekend bij 61,97 procent van de door HIVA bevroegde ondernemingen, 50,1 procent van de erkende bedrijven maakt er gebruik van. De stagebonus, gekend bij 35,16 procent van de bevroegde ondernemingen, wordt gebruikt door 23,8 procent van de erkende ondernemingen. De mentorkorting is gekend bij 34,16 procent van de ondernemingen gekend en wordt door 21,1 procent van de bevroegde ondernemingen gebruikt (HIVA, 2020).

bevraagde ondernemingen het aanvragen van de verschillende incentives bij duale en alternerende opleidingen als administratieve last.¹⁴ Daarom wordt verhoogde transparantie over mogelijke incentives, eventueel in combinatie met automatische toekenning van de financiële vergoedingen, aanbevolen (HIVA, 2020). Dit ontwerp van decreet komt aan deze vraag tegemoet.

Internationaal vergelijkend onderzoek¹⁵ versterkt de argumentatie voor een eenduidige premie die zorgt voor transparantie en duidelijke voorwaarden. Zo kan er binnen de onderneming meer aandacht gaan naar het creëren van kwaliteitsvolle duale werkplekken.

Verder bouwen op de huidige incentives

De huidige mentorkorting is niet toegankelijk voor eenmansbedrijven (De Witte en Verhaest, 2019).¹⁶ Kmo's zonder personeel kunnen hier geen gebruik van maken, aangezien deze geen RSZ-bijdragen betalen waarop de vermindering van toepassing is (RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid). Deze nieuwe premie maakt hier een einde aan: er wordt gekozen voor een incentive waarop eenmanszaken eveneens aanspraak kunnen maken.

De huidige startbonus en stagebonus ondersteunen respectievelijk leerling en onderneming in het kader van een alternerende opleiding. De toekenning van deze bonus is gebonden aan de leeftijd van de leerling op het moment van de eerste aanvraag. Enkel wanneer op dat moment leerlingen minderjarig zijn, kunnen leerling en onderneming aanspraak maken op de bonus, en dit gedurende drie schooljaren. Hierdoor vallen zowel leerlingen als ondernemingen uit de boot. Van het aantal unieke leerlingen met een lopende overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding in het schooljaar 2020-2021 is 67,5 procent van de leerlingen meerderjarig bij de start van het schooljaar.¹⁷ Deze voorwaarde gaat voorbij aan de vaststelling dat de lerenden in deze opleidingen niet beperkt zijn tot generatiestudenten, maar ook meerderjarigen via een kwalificerend opleidingstraject toewerken naar een sterke plaats op de arbeidsmarkt. Ook de mentorkorting werkt via een leeftijdsvoorwaarde voor de lerende. De toepassing van deze maatregel is beperkt tot ondernemingen met mentoren die min 26-jarigen begeleiden.

In het kader van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen én de leerlingenpremie alternerende opleidingen wordt de leeftijd van de lerende niet meegenomen als voorwaarde voor het ontvangen van de premie. Deze lijn werd al uitgezet in de logica van de verruimde stagebonus in het kader van het relanceplan 'Alle hens aan dek', waarbij ook ondernemingen die niet in aanmerking komen voor de stagebonus wegens de leeftijd van de jongere bij aanvraag, wel aanspraak konden maken op de verruimde stagebonus.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Dit ontwerp van decreet beoogt het invoeren van een premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen, een leerlingenpremie alternerende opleiding én het opheffen van bestaande maatregelen, namelijk de start- en stagebonus, de mentorkorting, en de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding

¹⁴ 44 procent van de bevraagde ondernemingen ervaart de aanvraag van de verschillende incentives als administratieve last (HIVA, 2020).

¹⁵ Carpentier, M., & Nunez, L. (2020). Financiering van duaal leren in internationaal perspectief met Nederland, Oostenrijk en Baskenland (Spanje) als landencases. <https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie>

¹⁶ De Witte, K., en Verhaest, D. (2019). Duaal leren: uitdagingen en aanbevelingen voor de volgende Vlaamse Regering. Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk, 29(1), 72-78. Steunpunt Werk/ Uitgeverij Acco.

¹⁷ De leerlingen geboren in 2003 of later worden in deze analyse meegenomen als minderjarig bij de start van het schooljaar.

en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs.

Het ontwerp van decreet beoogt enerzijds het invoeren van een premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen. Eén duidelijke premie beloont ondernemingen voor hun engagement als leerwerkplek, stimuleert ondernemingen tot het zorgen voor kwalitatieve begeleiding van de lerende op de werkplek en zet ondernemingen aan om mee te werken aan kwalificerende opleidingen.

De scope van deze maatregel wordt gedefinieerd. In het kader van welke opleidingen kan een onderneming van deze premie gebruik maken? Een aantal voorwaarden bij de opleidingen worden opgesomd (artikel 3):

- de opleiding combineert een component opleiding bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek tot uitvoering van één enkel opleidingsplan, en leidt tot een erkende onderwijs- en/of beroepskwalificatie;
- de opleiding leidt ten hoogste toe naar een kwalificatie van niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS);
- de opleiding gaat minstens voor de helft van de totale opleidingstijd door op een werkplek.

De focus ligt op kwalificerende opleidingstrajecten, waarbij minstens 50 procent van de totale opleidingstijd ingevuld is met een werkplekcomponent. Deze premie moet ondernemingen dan ook stimuleren om zich te engageren als leerwerkplek binnen kwalificerende opleidingen.

De aanwezigheid van de lerende op de werkvloer vraagt aan de onderneming een investering in de vorm van kwalitatieve begeleiding van de lerende door een mentor op de werkplek. Daarnaast stemmen mentor en opleidingsverstrekkers in voorkomend geval af wat geleerd wordt op de werkvloer en in het opleidingscentrum, en wordt de mentor betrokken bij de evaluatie van de lerende.

De premie richt zich op leerwerkplekken voor lerenden in een opleiding tot VKS-niveau 4. De focus wordt gelegd op het terugdringen van de laaggeschooldheid of het behalen van een diploma secundair onderwijs via de methodiek van intensief werkplekleren. Een eventuele uitzondering kan worden gemaakt (bij besluit) voor de hbo5-opleiding Verpleegkunde die uitgevoerd wordt door opleidingsinstellingen van het secundair onderwijs. Hierbij kunnen opleidingstrajecten die toeleiden naar deelkwalificaties binnen deze afbakening ook worden meegenomen.

De Vlaamse Regering bepaalt bij besluit welke opleidingen aan deze voorwaarden voldoen en kan uitzonderingen op de voorwaarden formuleren. Hier kan het uitvoeringsbesluit (onder voorbehoud) voorzien dat de alternerende opleidingen, waaronder duaal leren in het secundair onderwijs en duale opleidingen in het volwassenenonderwijs die voldoen aan de voorwaarden, zouden worden meegenomen. Een uitzondering kan eventueel gemaakt worden voor de hbo5-opleiding Verpleegkunde die uitgevoerd wordt door opleidingsinstellingen van het secundair onderwijs, evenals de uitzonderingen op het aandeel werkplekleren die binnen alternerende opleidingen en duale opleidingen in het secundair en respectievelijk secundair volwassenenonderwijs worden toegestaan.

Verder worden er ook een aantal voorwaarden met betrekking tot de onderneming vastgelegd (artikel 4):

- de vestiging van de onderneming, waar de werkplekcomponent wordt uitgevoerd, ligt in het Vlaamse Gewest;
- de onderneming heeft een overeenkomst met de lerende, in het kader van de kwalificerende opleiding die beantwoordt aan de voorwaarden in artikel 3 van dit ontwerp van decreet;

- de lerende is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek, zoals blijkt uit de aangifte bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- de onderneming duidt een mentor aan die de lerende op de werkplek opleidt en begeleidt. Deze mentor heeft een mentoropleiding gevolgd;
- de onderneming kan de premie voor deze individuele lerende maximaal driemaal ontvangen¹⁸.

Aangezien het een maatregel betreft die gestoeld is op een gewestbevoegdheid, worden hier de ondernemingen beoogd met een vestiging gelegen in het Vlaamse Gewest.

De premie kwalificerend werkplekklere stimuleert de kwaliteit van de leerwerkplek: de begeleiding van de lerende op de werkvloer dient te gebeuren door een mentor die een mentoropleiding heeft gevolgd. De mentoropleiding is een concreet en laagdrempelig initiatief dat kan bijdragen aan de coachende kwaliteiten van de mentor op de werkplek.

De premie kwalificerend werkplekklere wordt eenmaal per schooljaar toegekend per lerende. De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie (artikel 5).

Deze premie kwalificerend werkplekklere vereenvoudigt en verduidelijkt het huidig aanbod aan incentives voor de onderneming en is gelijkwaardig toegankelijk voor kmo's zonder personeel. De operationele uitwerking wil tegemoetkomen aan de gewenste administratieve en procedurele vereenvoudiging. Een maatregel in eigen beheer is makkelijker efficiënt te monitoren. De Vlaamse overheid zal een duidelijk zicht hebben op de ondernemingen, de vestigingen, de betrokken lerenden en de opleidingstrajecten.

Anderzijds biedt dit ontwerp van decreet een rechtsgrond voor de leerlingenpremie alternerende opleiding (verder 'leerlingenpremie'). Deze leerlingenpremie wil leerlingen in alternerende opleidingen stimuleren om hun jaar succesvol te beëindigen en belooft de leerlingen voor hun engagement.

Verder worden er ook een aantal voorwaarden met betrekking tot de leerling vastgelegd (artikel 6):

- de leerling heeft zijn hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest;
- de leerling is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek, zoals blijkt uit de aangifte bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- de leerling heeft een overeenkomst met de onderneming in het kader van een alternerende opleiding als vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding, zijnde een overeenkomst alternerende opleiding of een stageovereenkomst alternerende opleiding, en in uitzonderlijke gevallen een deeltijdse arbeidsovereenkomst in het kader van een alternerende opleiding;
- de leerling kan deze premie maximaal driemaal ontvangen.

De leerlingenpremie wordt eenmaal per schooljaar uitgekeerd. De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, toekenning en de hoogte van de leerlingenpremie.

In artikel 8 tot en met 10 worden de bepalingen over de gegevensverwerking bij de toekenning en monitoring en rapportering op beide premies vastgelegd.

Artikel 11 tot en met 20 bepalen de wijze van toezicht en mogelijke sancties die van toepassing zijn bij deze maatregel.

¹⁸ Hierbij worden eerdere ontvangen stagebonussen eveneens in rekening genomen.

De wijzigingsbepalingen in artikel 21, 22 en 25 heffen bestaande maatregelen op:

- de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding (artikel 346, §3, van de programmawet (I) van 24 december 2002);
- de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs (artikel 346, §3, van de programmawet (I) van 24 december 2002);
- de doelgroepvermindering voor de mentor (mentorkorting) (artikel 347bis van de programmawet (I) van 24 december 2002);
- de startbonus en de stagebonus (artikel 58 en 59 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact).

Impactanalyse

Het kind- en jongereneffectrapport (JoKER) werd opgenomen in deze memorie van toelichting en werd voorgelegd aan het Departement Cultuur, Jeugd en Media. De voorgestelde maatregelen hebben enerzijds een onrechtstreekse impact (via de premie gericht op ondernemingen die zich engageren als leerwerkplek) en anderzijds een rechtstreekse impact (via de premie gericht op leerlingen alternerende opleidingen) op de doelgroep van min 25-jarigen. Bij het uitzetten van verschillende beleidsopties wordt daarom enkel gevarieerd met de leerlingenpremie.

Nuloptie:

- het invoeren van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen;
- het opheffen van de bestaande incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekieren;
- het behouden van de huidige startbonus ter ondersteuning van de leerling.

Optie 2:

- het invoeren van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen;
- het opheffen van de bestaande incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekieren;
- het opheffen van de huidige startbonus ter ondersteuning van de leerling.

Optie 3:

- het invoeren van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen;
- het opheffen van de bestaande incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekieren;
- het invoeren van de leerlingenpremie.

Analyse van de effecten: premie voor de onderneming

Er wordt in de drie opgenomen opties een premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen ingevoerd. Deze premie stimuleert ondernemingen om een kwalitatieve leerwerkplek (met name onder begeleiding van een opgeleide mentor die het leertraject op de werkplek opvolgt) aan te bieden. Deze premie moet het voor ondernemingen aantrekkelijker maken om zich te engageren als leerwerkplek in het kader van een kwalificerende opleiding.

Effect op de situatie van de jongere

De groei van een kwalitatief aanbod aan ondernemingen wordt gestimuleerd, wat het vinden van een leerwerkplek voor de leerlingen/lerenden die opteren voor een kwalificerende opleiding met een groot aandeel werkplekieren ten goede komt. De maatregel legt specifieke nadruk op kwalitatieve begeleiding van de lerende op de werkvloer.

De opleidingen waarbinnen het werkplekleren gekaderd dient te zijn, wil de betrokken onderneming aanspraak maken op de premie kwalificerend werkplekleren, worden verder in een uitvoeringsbesluit geconcretiseerd. Deze opleidingen zijn toegankelijk voor de groep van min 25-jarigen.

Hierbij worden volgende opleidingen voorzien:

- alternerende opleidingen (met een overeenkomst zoals opgenomen in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen) hebben louter leerlingen van de doelgroep min 25-jarigen;
- duaal leren in het volwassenenonderwijs: de opstart wordt voorzien voor 1 september 2022. In het volwassenenonderwijs kunnen cursisten zich vanaf 16 jaar inschrijven;¹⁹
- hbo5 Verpleegkunde: in deze opleiding kunnen leerlingen zich inschrijven wanneer ze 18 jaar of ouder zijn.²⁰

De leeftijd van de lerende

Bij de huidige maatregelen, die met dit ontwerp van decreet worden opgeheven, geldt een leeftijdsvoorwaarde voor de lerende bij aanvraag van de premie/maatregel. Zo kan een onderneming enkel aanspraak maken op een stagebonus indien de leerling bij een eerste aanvraag minderjarig is.

- Van het aantal unieke leerlingen met een lopende overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding²¹ in het schooljaar 2020-2021 is 67,5 procent van de leerlingen meerderjarig bij de start van het schooljaar.²²
- In het schooljaar 2020-2021 werden van de 2053 aanvragen voor de startbonus 362 aanvragen geweigerd. In 48,7 procent van de gevallen was dit omwille van het niet voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde voor deze stagebonus.²³
- Het voorliggende ontwerp van decreet stelt dat ondernemingen aanspraak maken op de premie kwalificerend werkplekleren, ongeacht de leeftijd van de lerende. De maatregel stimuleert zo een toename van het aanbod van leerwerkplekken, ook voor meerderjarige lerenden.

Beleidsopties met betrekking tot de leerlingenpremie

Nuloptie: het behouden van de huidige startbonus ter ondersteuning van de leerling

In het kader van de huidige startbonus kan een leerling enkel aanspraak maken op de premie indien de leerling bij een eerste aanvraag minderjarig is.

De startbonus is enkel van toepassing voor leerlingen alternerende opleidingen (duaal leren en stelsel van leren en werken) met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding. Deze opleidingen beperken zich tot de leeftijdscategorie van min 25-jarigen. Zoals hierboven aangegeven is in 2020-2021 67,5 procent van de leerlingen met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding meerderjarig bij de start van het schooljaar en komt bijgevolg niet in aanmerking, tenzij er een eerdere aanvraag (van start- of stagebonus) voor 18 jaar is gebeurd.

¹⁹ [omzendbrief VWO/2011/02 van 15/06/2011 \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/omzendbrief/VWO/2011/02_van_15/06/2011_vlaanderen.be)

²⁰ [Hoger beroepsonderwijs Verpleegkunde-studenten \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/hoger beroepsonderwijs/Verpleegkunde-studenten_vlaanderen.be)

²¹ Met een overeenkomst zoals opgenomen in het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen (10/06/2016).

²² De leerlingen geboren in 2003 of later worden in deze analyse meegenomen als minderjarig bij de start van het schooljaar.

²³ Aanvullend zullen de voorwaarden in vele gevallen gekend zijn, en zal men geen aanvraag indienen ingeval de lerende meerderjarig is bij de start van het betreffende schooljaar.

- In schooljaar 2020-2021 werden van de 2053 aanvragen voor de startbonus 362 aanvragen geweigerd. In 48,7 procent van de gevallen was dit wegens het niet voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde voor deze stagebonus.²⁴
- Afhankelijk van de opleiding én de overeenkomst die hiermee gepaard gaan, ontvangen leerlingen een leervergoeding of niet, uitgekeerd door de onderneming.²⁵

Optie 2: het opheffen van de huidige startbonus ter ondersteuning van de leerling

In dit scenario wordt er vanuit de Vlaamse overheid geen incentive voorzien gericht op de leerling alternerende opleiding.

Afhankelijk van de opleiding én de overeenkomst die hiermee gepaard gaan, ontvangen leerlingen een leervergoeding of niet, uitgekeerd door de onderneming.²⁵

Optie 3: het invoeren van de leerlingenpremie (gekozen optie)

De leerlingenpremie is enkel van toepassing voor leerlingen alternerende opleidingen (duaal leren en stelsel van leren en werken) met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding. Deze opleidingen beperken zich tot de leeftijdscategorie van min 25-jarigen.

Afhankelijk van de opleiding én de overeenkomst die hiermee gepaard gaan, ontvangen leerlingen een leervergoeding of niet, uitgekeerd door de onderneming.²⁵

Effect op de situatie van de jongere

Voor de leerlingen in een alternerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent zorgt de leerlingenpremie voor een stimulans om hun opleiding tot een goed einde te brengen. Met de premie voor leerlingen wordt gemikt op een engagement van minimaal vier maanden op de werkplek als voorwaarde. Hierbij wordt, in tegenstelling tot de huidige maatregel voor deze doelgroep (startbonus), de leeftijd van de leerling bij de eerste aanvraag van deze premie niet meegenomen als voorwaarde. Dit impliceert dat leeftijd geen drempel meer vormt en alle leerlingen met een intensieve werkplekcomponent aanspraak kunnen maken op deze leerlingenpremie.

Hiermee wordt tegemoetgekomen aan geopperde bezorgdheden vanuit een aantal adviesraden.

Vergelijking van de opties

Dit ontwerp van decreet ligt in de lijn van optie 3, waarbij naast het invoeren van een premie voor ondernemingen, een leerlingenpremie alternerende opleiding wordt ingevoerd en een aantal huidige incentives in het kader van kwalificerend werkplekleren opgeheven worden.

Wanneer we uitgaan van de doelstelling van de leerlingenpremie, namelijk het stimuleren van leerlingen om zich te engageren gedurende minstens vier maanden werkplekleren in het kader van hun overeenkomst, spoort dit niet met een afbakening van deze groep op vlak van leeftijd. Deze stimulans is namelijk evenzeer

²⁴ Aanvullend zullen de voorwaarden in vele gevallen gekend zijn en zal men geen aanvraag indienen ingeval de lerende meerderjarig is bij de start van het betreffende schooljaar.

²⁵ De leervergoeding in de overeenkomst alternerende opleiding (OAO) ligt tussen de 471,50 euro en de 560,90 euro, stijgt met de studievoortgang, en wordt maandelijks uitbetaald. In het kader van de opleidingen duaal leren en alternerend leren ontving de overgrote meerderheid van de unieke leerlingen in schooljaar 2020-2021 een leervergoeding in het kader van een OAO (5304 leerlingen of 92 procent van totaal), 318 leerlingen, of 5 procent, ontvingen een salaris in het kader van een deeltijdse arbeids-overeenkomst (al dan niet ondersteund door Sociale Maribel), en 137, of 2 procent van de leerlingen, hadden een onbetaalde stageovereenkomst.

nodig voor oudere leerlingen met schoolse vertraging. Verder werd naar aanleiding van de huidige afbakening al opgeworpen dat dit een discriminerende maatregel zou zijn. Dit ontwerp van decreet zorgt ervoor dat alle leerlingen met een overeenkomst tot uitvoering van een alternerende opleiding aanspraak kunnen maken op deze premie.

Implementatie

Inwerkingtreding en uitvoering

Het decreet treedt in werking op 1 september 2023. Op dat moment worden de volgende maatregelen stopgezet: de stagebonus, de doelgroepvermindering voor de mentor (mentorkorting), de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs.

In 2022 en 2023 worden binnen het Departement Werk en Sociale Economie de nodige voorbereidingen getroffen om het toekenningsproces optimaal te laten verlopen (machtigingen aanvragen, businessanalyse van het digitalisatieproces, functionele analyses voor de opbouw van de applicatie) en wordt de procedure op punt gesteld. Dit proces wordt vormgegeven vanuit het principe 'klant centraal', waarbij al geregistreerde data bij andere diensten optimaal gebruikt worden. Zo maakt deze maatregel in het kader van duaal leren en alternerend leren in het secundair onderwijs gebruik van de gegevens die ontvangen worden via de te registreren overeenkomsten²⁶, of die binnen het beleidsdomein Onderwijs gekend zijn.

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:

- naar de ondernemingen via het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, de sectorale partnerschappen en het Departement Werk en Sociale Economie;
- naar opleidingsverstrekkers en onderwijskoepels en -partners;
- naar de leden van het Partnerschap Levenslang Leren.

Toezicht en handhaving

De voorwaarden die verbonden zijn aan de toekenning van deze premie, zowel deze verbonden aan de opleiding, de mentor als aan de onderneming, worden doorheen de toekenningsprocedure gecontroleerd. De Vlaamse Sociale Inspectie zal bevoegd zijn voor het toezicht op en de handhaving van dit nieuw ontworpen decreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten. Naar analogie met andere bestaande premiereregelingen worden straffen voorzien voor bepaalde inbreuken.

Monitoring en evaluatie

Het gebruik van deze incentives wordt nauwgezet gemonitord. Jaarlijks wordt er een monitoringsrapport gemaakt, waarbij het gebruik van beide premies in kaart zal worden gebracht. Via deze weg kunnen deze maatregelen worden opgevolgd en dit kan aanleiding geven tot bijsturing.

C. Totstandkomingsprocedure

Er gingen een aantal stappen vooraf aan de uitwerking van dit ontwerp van decreet. Allereerst werd er een interne monitoringsoefening uitgevoerd in 2020 op basis van de bestaande incentives in het kader van alternerend leren en het gebruik ervan. Hieruit werden lessen getrokken die mee richting gaven aan dit ontwerp van decreet. In de loop van 2021 en 2022 werden de contouren uitgeklaard.

²⁶ Overeenkomsten dienen in het kader van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen geregistreerd te worden bij het Departement WSE.

Het bijgaande ontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het JoKER-advies van 10 maart 2022;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 24 maart 2022;
- het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting van 29 april 2022;
- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) met nr. 2022/045 van 17 mei 2022;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 13 juni 2022;
- het advies van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren van 16 juni 2022;
- het advies van de Vlaamse Onderwijsraad van 23 juni 2022;
- het advies van de Raad van State nr. 2022/045 van 22 september 2022.

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering principiële goed-gekeurd op 29 april 2022. De tweede principiële goedkeuring volgde op 15 juli 2022.

Repliek op de ingewonnen adviezen

1. Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie

a) Het vermelden van de rechtvaardigingsgrond

De memorie van toelichting vermeldt dat de persoonsgegevens verwerkt worden op grond van de rechtvaardigingsgrond van artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) met name "voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust". Er wordt evenwel niet verduidelijkt om welke wettelijke verplichting het gaat. De VTC beveelt aan om dit nog bijkomend op te nemen in de memorie van toelichting.

De artikelsgewijze toelichting in deze memorie van toelichting werd in die zin aangepast.

b) Een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren

Het is de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijken om na te gaan of er al dan niet een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling moet gebeuren.

Er wordt een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling ingepland voor die maatregel.

c) Relevantie van het geslacht preciseren in de memorie van toelichting

De VTC stelt dat het geslacht gevraagd wordt voor statistische doeleinden en rapportering maar dat de memorie van toelichting niet preciseert wat de relevantie daarvan is. De VTC beveelt aan om de memorie van toelichting op dat punt aan te vullen.

De artikelsgewijze toelichting in deze memorie van toelichting werd in die zin aangepast.

d) Bewaartermijn

De VTC beveelt aan een specifieke verantwoording van de bewaartermijn op te nemen in het ontwerp van decreet of in de memorie van toelichting. Ook in het ontwerp van decreet is geen bewaartermijn bepaald.

De artikelsgewijze toelichting in deze memorie van toelichting werd in die zin aangepast.

e) Juistheid van gegevens

De VTC merkt op dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig worden geactualiseerd. Het ontwerp van decreet bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijken hiertoe de nodige maatregelen nemen.

De verwerkingsverantwoordelijke staat conform artikel 5, lid 1, d), van de algemene verordening gegevensbescherming in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens en informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de AVG en over hun rechten op basis van artikel 15 tot en met 22 van de AVG. Dit hoeft niet in het ontwerp van decreet te worden opgenomen aangezien het een verplichting betreft die de AVG zelf oplegt aan elke verwerkingsverantwoordelijke.

f) Transparantiemaatregelen uitwerken

Artikel 12 van de AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in artikel 13 en 14 van de AVG bedoelde informatie en de in artikel 15 tot en met 22 en artikel 34 van de AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerp van decreet aan te vullen met de verplichting om vermeldingen op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Dit hoeft evenwel niet in het ontwerp van decreet te worden opgenomen, aangezien het een verplichting betreft die de AVG zelf oplegt aan elke verwerkingsverantwoordelijke. In de memorie van toelichting wordt al verduidelijkt hoe er aan deze verplichting wordt voldaan.

2. De adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Vlaamse Onderwijsraad en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen gaf advies op 13 juni 2022, de Vlaamse onderwijsraad op 23 juni 2022 en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren op 16 juni 2022. Deze adviezen en het onderzoek naar aanleiding hiervan brengen een aantal beperkte ingrepen in het ontwerp van decreet met zich mee, evenals verduidelijkingen in de memorie van toelichting.

Zowel de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Vlaamse Onderwijsraad als het Vlaams Partnerschap Duaal Leren appreciëren de vereenvoudiging die met dit ontwerp van decreet wordt beoogd. Hiermee wil de overheid duidelijk de drempel van het gebruik verlagen en het participeren aan werkplekleren stimuleren. Verder geven de adviesraden aan dat het een goede zaak is dat deze maatregel toegankelijk is voor eenmanszaken. De SERV en het VPDL expliciteren tevreden te zijn dat de leerlingpremie behouden blijft, waar de Vlor nog aanvult dat ook de schrapping van de leeftijdsvoorwaarden die in het kader van de huidige start- en stagebonus en de mentorkorting verbonden worden aan de toekenning, positief is. Met de verruiming van de premie voor ondernemingen naar duaal in het volwassenenonderwijs komt de Vlaamse overheid tegemoet aan een eerdere vraag van de Vlor. Ten slotte wordt de intentie geprezen om bij de operationalisering optimaal in te zetten op het gebruik van data die al in het bezit zijn van het de Vlaamse overheid.

Zowel de SERV, de Vlor als het VPDL vragen om het toepassingsgebied qua opleidingen die in aanmerking komen voor de premie voor ondernemingen uit te breiden, en de SERV voegt hier de vraag aan toe om in aanvullende middelen te voorzien. Het financiële kader vraagt echter om deze hervorming van de bestaande incentives budgetneutraal in te zetten. De Vlaamse overheid dient bijgevolg keuzes te maken, zeker wanneer, in lijn met het advies van de SERV, de hoogte van de premies vergelijkbaar dient te zijn met de hoogte van de huidige incentives. Dit ontwerp van decreet legt een duidelijke focus op kwalificerende opleidingen met een intensief aandeel werkplekleren.

Zowel de SERV, de Vlor als het VPDL vragen om een uitbreiding van de opleidingen die het toepassingsgebied uitmaken van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen. In dit ontwerp van decreet worden de contouren van deze opleidingen al meegegeven in de vorm van een aantal voorwaarden, waarop de Vlaamse Regering in het kader van het uitvoeringsbesluit uitzonderingen kan formuleren. In de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet wordt meegegeven welke eventuele uitzonderingen al worden overwogen, waaronder ook een aantal opleidingen waarover bezorgdheden leefden onder de adviesverstrekkers, namelijk duaal leren in het buitengewoon onderwijs, duale opleidingen in het volwassenenonderwijs die een lager aandeel werkplekleren omvatten en duale of alternerende opleidingen die toeleiden naar een deelkwalificatie of een beroepskwalificatie niveau 5. De overige suggesties voor uitbreiding worden bij de voorbereiding van het uitvoeringsbesluit onderzocht. In het regelgevend traject tot bekrachtiging van het uitvoeringsbesluit zullen de strategische adviesraden SERV en Vlor, en daarnaast ook het VPDL, de kans krijgen om advies te formuleren.

Verder werd vanuit de adviezen gewezen op het brede kader van beroepskwalificerende opleidingstrajecten en werd het als onbillijk beschouwd dat enkel beroepskwalificerende trajecten die onder het toepassingsgebied van artikel 2, 2°, van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader vallen worden meegenomen en niet de beroepskwalificerende trajecten binnen de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) met een aanzienlijk aandeel werkplekcomponent. Binnen het regelgevend kader met betrekking tot deze opleidingstrajecten wordt geen uitspraak gedaan over het aandeel werkplekleren. Vanuit voortschrijdend inzicht én de wens om te komen tot een duidelijke en vereenvoudigde maatregel, worden de voorwaarden voor de opleidingen waarbinnen men aanspraak kan maken op de premie voor ondernemingen zo hertekend dat beroepskwalificerende trajecten die niet vallen onder de overige vermelde voorwaarden, niet zullen worden meegenomen. Dit vertaalt zich in een wijziging in het ontwerp van decreet (artikel 2, 3°, namelijk de definitie van de lerende) en een beperkt aantal tekstuele wijzigingen in de memorie van toelichting.

Waar de adviesgevers de administratieve vereenvoudiging van de indiening (zoals al beschreven in de memorie van toelichting) appreciëren, wordt er eveneens een bezorgdheid meegegeven vanuit de Vlor en het VPDL. Ook de administratieve belasting van de opleidingsvertrekkers dient waar mogelijk afgeslankt te worden. Bij een kritisch nazicht van de verschillende voorwaarden opgenomen bij de leerlingenpremie alternerende opleidingen, werd vanuit dit oogpunt de voorwaarde 'studievoortgang' niet meer meegenomen in het huidige ontwerp van decreet. Het nagaan van deze voorwaarde zorgt voor beduidend wat administratieve last bij de scholen of vereist het koppelen van databanken. De evaluatie van de huidige startbonus leert dat deze parameter in slechts minder dan drie dossiers van de 2053 ingediende dossiers voor schooljaar 2020-2021 een reden was voor weigering, en bijgevolg nauwelijks een onderscheidende factor. De duur van het werkplekleren lijkt een determinerende factor voor het succes. In het ontwerp van decreet is de voorwaarde ingeschreven dat de alternerende leerling een overeenkomst dient te hebben met de onderneming die minstens vier maanden loopt binnen

een schooljaar. Deze duurtijd geeft al blijk van volgehouden engagement van de leerling. Bijgevolg wordt de voorwaarde “de leerling beëindigt het schooljaar met studievoortgang” niet meegenomen in het kader van de leerlingenpremie alternerende opleidingen. Verschillende artikelen worden in navolging hiervan aangepast (artikel 6 en artikel 9), evenals de artikelsgewijze bespreking in de memorie van toelichting.

Alle adviesorganen geven de bezorgdheid mee bij de voorwaarden met betrekking tot de minimale duurtijd van een overeenkomst voor de toekenning van de premie, en vrezen dat de ondernemingen die instappen in een rotatiesysteem met een kortere aanwezigheid van de lerende op de werkplek, mogelijk niet aan deze voorwaarde zullen voldoen. Bij de operationalisering van deze voorwaarde zal het mogelijk zijn om duurtijd van de overeenkomst en bijgevolg het werkplekklere over meerdere vestigingen binnen één onderneming te combineren in het kader van een doorschuif- of rotatiesysteem.

Vanuit de Brusselse overheid worden eveneens incentives voorzien voor ondernemingen en voor leerlingen in het kader van duaal leren. Leerlingen en ondernemingen die respectievelijk gedomicilieerd of gevestigd zijn in het Brusselse Gewest, kunnen alle informatie en voorwaarden vinden via de website van Actiris. De staatsstructuur en bevoegdheidsverdeling tussen de gewesten maken dat een afbakening van deze maatregelen tot enerzijds ondernemingen op basis van vestiging van de werkplek en anderzijds leerlingen op basis van thuisadres zorgt voor een complementariteit met de Brusselse incentives.

Het VPDL wijst aanvullend op het belang van niet-financiële incentives die het werkplekklere in Vlaanderen kunnen versterken. Wat duaal leren betreft zet de Vlaamse overheid met de sectorale partnerschappen en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, onderwijskoepels en sociale partners in op de lopende acties om het duaal leren in het secundair (volwassenen)onderwijs verder te ondersteunen. Vanuit het beleidsdomein Werk wordt ingezet op de duale addenda om de partners hierrond meer armslag te geven.

Zowel de SERV als het VPDL pleiten expliciet voor een goede monitoring van deze maatregelen om zicht te krijgen op het gebruik én de impact van de maatregel. In de memorie van toelichting werd al opgenomen dat er jaarlijks een monitoringsrapport zal worden opgemaakt door de bevoegde administratie. Daaraan werd naar aanleiding van de adviezen expliciet toegevoegd dat deze monitoring aanleiding kan geven tot bijsturing van de maatregelen.

De Raad van State bracht advies nr. 2022/045 uit op 22 september 2022.

Volgens de Raad van State voorziet artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 ervan, in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, bedoeld in de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse Toezichtcommissie is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Door artikel 51, lid 1, van de AVG kan elke lidstaat namelijk een of

meer onafhankelijke overheidsinstanties verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad op 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet dan ook worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp van decreet is getoetst aan de AVG.

De Raad van State meent dat verduidelijkt dient te worden of het volgen van een opleiding in een instelling van de Vlaamse Gemeenschap door de leerling een bijkomende voorwaarde voor de toekenning van de premies is en dat, indien dit het geval is, een verantwoording gegeven dient te worden voor het verschil in behandeling.

De premies worden toegekend op basis van een leerling of lerende die een opleiding volgt. Onderwijs is een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. In Vlaanderen zijn de instellingen van het Vlaamse Gewest en van de Vlaamse Gemeenschap samengesmolten. Zo zijn de premies bedoeld voor opleidingen in een onderwijsinstelling van de Vlaamse Gemeenschap. Dit blijkt ook uit de verwijzing naar de Vlaamse kwalificatiestructuur (een gemeenschapsaangelegenheid) in artikel 2.

De benaming van de premies wordt volgens de Raad van State niet eenduidig geregeld.

De verwijzing naar "departement" dient vervangen te worden door "dienst die de Vlaamse Regering aanwijst".

De machtigingen in artikel 5, tweede lid, en artikel 7, tweede lid, dienen verduidelijkt te worden.

Aan artikel 6 dient een tweede lid te worden toegevoegd aangaande de berekeningswijze van de vier maanden en de uitzondering op de referentieperiode.

Volgende aanpassingen werden aan het ontwerp van decreet uitgevoerd:

- In artikel 2, 2°, werd ter verduidelijking, bij de definitie van de leerling expliciet opgenomen dat het gaat om een leerling in het secundair onderwijs die een opleiding volgt die naar een onderwijskwalificatie van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur leidt. Zo is deze definitie in lijn met de voorwaarden gebonden aan de opleidingen die de scope uitmaken van de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen, zoals vastgelegd in artikel 3.
- In artikel 2, 3°, werd de definitie van de lerende aangepast naar "de leerling, de cursist in het volwassenenonderwijs en de student in het hoger onderwijs". De omschrijving van de lerende als deelnemer aan een beroepskwalificerend opleidingstraject wordt niet langer meegenomen.
- In artikel 6 worden de voorwaarden voor de leerlingenpremie alternerende opleiding vastgelegd. De voorwaarde 'studievoortgang' werd niet meer meegenomen in het huidige ontwerp van decreet.
- In navolging van de voorgaande wijziging wordt ook een technische aanpassing van de te verwerken persoonsgegevens opgenomen in artikel 9.
- In artikel 9, vierde lid, worden de persoonskenmerken opgelijst die worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering, specifiek met betrekking tot de leerlingenpremie. Hieraan werden de parameters hoofdverblijfplaats en paritair comité toegevoegd.
- De benamingen van de premies worden doorheen het ontwerp van decreet consequent toegepast.

- In het ontwerp van decreet wordt “het departement” vervangen door “de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst”.
- De machtigingen in artikel 5, tweede lid, en artikel 7, tweede lid, worden verduidelijkt.
- Aan artikel 6 wordt een lid toegevoegd over de berekeningswijze of de uitzonderingen op de referentieperiode.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het ontwerp van decreet valt onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit ontwerp van decreet kadert in de bevoegdheid die de gewesten hebben op grond van artikel IX, 7°, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (de toekenning van premies aan de werkgevers en de leerlingen in het kader van stelsels van alternerend leren).

Hoofdstuk 2. Definities

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 3. Premie voor de onderneming

Artikel 3

Dit artikel verduidelijkt de voorwaarden voor de opleidingen waarbinnen men aanspraak kan maken op de premie kwalificerend werkplekleren voor de onderneming.

De premie wordt enkel toegekend in het kader van een opleiding waarbinnen opleiding bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd worden. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één enkel opleidingsplan en zijn inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd. Deze premie wordt exclusief ingezet in het kader van opleidingen die toeleiden naar een onderwijskwalificatie en/of een beroepskwalificatie. Een beroepskwalificatie bepaalt wat iemand moet kennen en kunnen om een bepaald beroep uit te oefenen. Een onderwijskwalificatie geeft weer wat iemand moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. De Vlaamse Regering erkent de beroeps- en onderwijskwalificaties. Deze kwalificaties zijn vindbaar in de kwalificatiedatabank. ([Kwalificatiedatabank | De Vlaamse kwalificatiestructuur \(akov.be\)](#)). Opleidingen duaal leren in het secundair onderwijs leiden bijvoorbeeld toe naar een onderwijskwalificatie én een beroepskwalificatie. Onderwijskwalificaties zijn kwalificaties die enkel binnen onderwijs kunnen worden verworven en waarvoor alleen een door de overheid erkende instelling een bewijs kan afleveren. Beroepskwalificaties kunnen dankzij het geïntegreerd kwaliteitskader ook buiten onderwijs worden uitgereikt. Naast volledige competenties kan binnen deze VKS-niveaus eveneens worden toegeleid naar deelkwalificaties.

Vervolgens wordt vastgelegd dat de premie enkel van toepassing is in het kader van opleidingstrajecten die toeleiden naar een kwalificatieniveau van hoogstens 4 binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur. Vooral bij de kwalificatieniveaus 3 (secundair onderwijs, buitengewoon onderwijs, leren en werken) en 4 (secundair onderwijs,

buitengewoon secundair onderwijs, leren en werken, secundair volwassenenonderwijs, secundair na secundair (Se-n-Se)) is intensief werkplekleren ingeburgerd. Deze incentive belooft ondernemingen die werkplekleren faciliteren in het kader van opleidingstrajecten die ten hoogste toeleiden naar een kwalificatieniveau 4. Hier worden kwalificaties aangeleerd die de basis leggen voor effectieve beroepsuitoefening (bijvoorbeeld op niveau 3, in het kader van beroepssecundair onderwijs) of voor de doorstroom naar hoger onderwijs (bijvoorbeeld op niveau 4, zoals expliciet het geval is in richtingen met dubbele finaliteit in het secundair onderwijs). In het kader van de opleidingen duaal leren is het verder ook mogelijk dat er toegewerkt wordt naar een deelkwalificatie.

Ten derde wordt de voorwaarde met betrekking tot het aandeel werkplekleren binnen de totale opleidingstijd verfijnd. De premie is van toepassing wanneer de werkplekcomponent van de opleiding minstens de helft van de totale opleidingstijd omvat. Hierbij wordt telkens de gehele opleidingsduur in ogenschouw genomen om te bepalen of er een afdoende aandeel werkplekcomponent is. Hiermee richt de premie zich op ondernemingen die zich engageren om een intensief traject leren op de werkplek aan te bieden. De veelvuldige aanwezigheid van de lerende op de werkvloer vraagt van de mentor en de onderneming extra begeleidingstijd, maar eveneens materiaal en aandacht waarbij de mentor investeert in een degelijke begeleiding van de lerende, communicatie en afstemming met de opleidingsverstrekker. In dit kader kan er van de mentor eveneens expliciete input met betrekking tot de evaluatie van de lerende verwacht worden. De specifieke verplichtingen van de onderneming worden, in voorkomend geval, gevat in de regelgeving betreffende de specifieke opleidingstrajecten.

De Vlaamse Regering bepaalt in een uitvoeringsbesluit welke opleidingen voldoen aan deze voorwaarden. De Vlaamse Regering kan eveneens uitzonderingen op de voorwaarden, zoals beschreven in het tweede en het derde punt van het eerste lid van dit artikel, formuleren, zijnde de beperking in opleidingsniveau of het vereiste aandeel werkplekleren in een opleiding. In dit kader kunnen door de Vlaamse Regering eventueel volgende uitzonderingen worden voorzien bij uitvoeringsbesluit:

- een uitzondering in functie van de opleidingen hbo5 Verpleegkunde;
- opleidingen die vallen binnen duaal leren in het secundair onderwijs of de duale opleidingen binnen het volwassenenonderwijs, kunnen, bij uitzondering, eveneens een werkplekcomponent omvatten van minder dan 50 procent.

Artikel 4

In dit artikel worden de voorwaarden bepaald met betrekking tot de onderneming die aanspraak kan maken op de premie kwalificerend werkplekleren.

De werkplek, zijnde de vestiging van de onderneming waar de lerende leert op de werkplek, dient in het Vlaamse Gewest te liggen. Ook ondernemingen die lerenden omkaderen binnen verschillende vestigingen binnen één opleidingstraject, kunnen aanspraak maken op deze premie. Indien de werkplek gelegen is buiten het Vlaamse Gewest, kan de onderneming in voorkomend geval een beroep doen op incentives vanuit de overeenkomstige regio's. Waar mogelijk worden ondernemingen toegeleid naar de correcte informatiebronnen van de overeenkomstige overheden. De verschillen in incentives weerspiegelen verschillende beleidskeuzes gemaakt door betrokken overheden. De Vlaamse overheid vertrekt vanuit haar bevoegdheid en stimuleert bijgevolg de ondernemingen met vestigingen gelegen in het Vlaamse Gewest.

Vervolgens stelt dit artikel dat de onderneming een overeenkomst heeft met de lerende betreffende de werkplekcomponent van een opleiding. Het kan hierbij gaan om een tripartite dan wel bipartite overeenkomst, waarbij minstens onderneming en lerende betrokken partijen zijn. De Vlaamse Regering bepaalt bij besluit welke elementen deze overeenkomst bevat, zo wordt aangevuld in het tweede lid van dit artikel.

In het derde punt wordt de minimumduurtijd van de werkplekcomponent van de opleiding vastgelegd. Zo dient de lerende gedurende minstens vier maanden per schooljaar aan de slag te zijn op de werkplek. In het kader van de start- en stagebonus wordt in een minimale duurtijd van drie maanden voorzien. In dit kader wordt een langere minimale duurtijd van vier maanden gehanteerd om zo een langere periode op de werkplek te garanderen, en hierbij abstractie te kunnen maken van eventuele schoolvakanties of andere schorsingen van de overeenkomst. Hierbij wordt verder aangegeven dat de start- en einddatum van deze overeenkomst via onmiddellijke aangifte (Dimona) of trimestrieel (DmfA) worden gemeld bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Het derde lid van dit artikel geeft aan dat de Vlaamse Regering de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde bepaalt. Het vierde lid stelt hierbij dat de Vlaamse Regering uitzonderingen kan bepalen op de referentieperiode, namelijk een schooljaar.

Verder stipuleert dit artikel dat er, in functie van de omkadering van de lerende, een mentor wordt aangeduid. Deze mentor begeleidt de lerende en leidt die op op de werkvloer. De mentor heeft een mentoropleiding gevolgd. Deze voorwaarden versterken de kwaliteit van de werkplek als leeromgeving. Het volgen van een mentoropleiding sterkt de mentor in het uitvoeren van zijn taak en draagt zodoende bij tot de kwaliteit van de opleiding van de lerende.

De Vlaamse Regering kan aanvullende voorwaarden bepalen met betrekking tot de kwaliteit van de mentoropleiding. Zo kan het zijn dat er voorwaarden worden opgelegd op het niveau van de opleidingsverstrekker van deze mentoropleiding of dat er, overeenkomstig de op te heffen regelgeving rond de mentorkorting, inhoudelijke voorwaarden worden gesteld aan de mentoropleidingen.

Ten slotte wordt in het vijfde punt van dit artikel gesteld dat elke onderneming tot driemaal een premie kwalificerend werkplekklere kan ontvangen in het kader van het opleiden van een specifieke lerende. Ook een eerder verkregen stagebonus wordt meegeteld wanneer het gaat over eenzelfde lerende.

Artikel 5

Wanneer de eerder gestelde voorwaarden van de opleiding en onderneming vervuld zijn, maakt de onderneming aanspraak op een premie. Het betreft een premie per lerende, die eenmaal per schooljaar toegekend wordt.

De Vlaamse Regering bepaalt hierbij de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie. Zo is het mogelijk dat de Vlaamse Regering beslist te differentiëren in de hoogte van de premie, naargelang er een leervergoeding of loonkost betaald moet worden aan de betrokken lerende.

Hoofdstuk 4. Leerlingenpremie alternerende opleiding

Dit hoofdstuk bevat de bepalingen met betrekking tot de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Artikel 6

De voorwaarden voor het toekennen van een leerlingenpremie worden bepaald. Zo dient de leerling zijn hoofdverblijfplaats te hebben in het Vlaamse Gewest. Verder wordt de doelgroep van deze leerlingenpremie duidelijk afgebakend: het betreft leerlingen die in het kader van een alternerende opleiding een overeenkomst hebben²⁷. In het derde punt wordt de minimumduurtijd van de werkplekcomponent van de opleiding vastgelegd. Zo dient de leerling gedurende minstens vier maanden aan de slag te zijn op de werkplek per schooljaar. Hierbij wordt bepaald dat de start- en einddatum van deze overeenkomst via onmiddellijke aangifte (Dimona) of trimestrieel (DmfA) dienen te worden aangegeven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Ten slotte wordt in dit artikel bepaald dat een individuele leerling tot maximum driemaal een leerlingenpremie kan ontvangen. Ook een eerder ontvangen startbonus wordt mee in rekening genomen.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt dat de leerlingenpremie eenmaal per schooljaar wordt toegekend. De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Dit hoofdstuk bevat bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens en vermeldt meer bepaald de essentiële elementen van de verwerkingen, die op grond van artikel 6, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming, samen gelezen met artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en artikel 22 van de Grondwet en om onzekerheid over de rechtmatigheid van de verwerkingen te vermijden, dienen te worden opgenomen.

De verwerking van persoonsgegevens in kader van dit ontwerp van decreet gebeurt op grond van artikel 6, lid 1, c), van de AVG, met name "voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust" omdat de gegevensverwerking expliciet geregeld wordt voor de verantwoordelijke.

De verwerkingsverantwoordelijke staat conform artikel 5, lid 1, d), van de AVG in voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens.

De betrokkene wordt geïnformeerd over de verwerking van zijn gegevens en de uitoefening van zijn rechten middels de privacyverklaring op de website.

Artikel 8

De verwerkingsverantwoordelijke wordt aangeduid en het doeleinde van de verwerking bepaald.

²⁷ Een overeenkomst zoals opgenomen in het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding. Het gaat concreet over de overeenkomst alternerende opleiding, de stageovereenkomst alternerende opleiding en, uitzonderlijk, een deeltijdse arbeidsovereenkomst in het kader van alternerende opleidingen. Deze overeenkomsten zijn enkel mogelijk in het kader van een alternerende opleiding, te begrijpen als een opleiding in het stelsel van leren en werken of duaal leren.

Artikel 9

Dit artikel bevat de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens als ook de entiteiten die deze gegevens bezorgen aan het departement. Het geslacht wordt als persoonsgegeven gebruikt voor statistische doeleinden. Dit is conform de gangbare praktijken bij statistische onderzoeken en heeft tot doel zicht te hebben op de genderverdeling in het kader van gendergelijkheid.

Er is een tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator.

Artikel 10

De bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens wordt bepaald conform artikel 5, lid 1, e), van de AVG. De maximale bewaartermijn bedraagt tien jaar na het verjaren van alle vorderingen en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens. Er werd gekozen voor een bewaringstermijn van tien jaar, rekening houdende met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd. Na het beëindigen van een procedure is het immers nog noodzakelijk de gegevens van de betrokkene gedurende een bepaalde tijd te bewaren.

Hoofdstuk 6. Toezicht en sancties

Artikel 11

Dit artikel regelt het toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten. Dit toezicht verloopt overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn (hierna: decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht).

Dit betekent dat de sociaalrechtelijke inspecteurs van de afdeling Vlaamse Sociale Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie hun gebruikelijke inspectiebevoegdheden kunnen uitoefenen.

Artikel 12 tot en met 19

Het handhavingsbeleid van de Vlaamse Sociale Inspectie bestaat uit een preventief en een curatief luik (sanctionering). Beide aspecten zijn essentieel.

Preventie is erop gericht om via het verstrekken van informatie of het verlenen van advies, overtredingen te voorkomen. Omdat dit een belangrijke opdracht is van de sociaalrechtelijke inspectiediensten, werd ze expliciet ingeschreven in de regelgeving, zoals:

- artikel 3 van het verdrag nr. 81 van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de arbeidsinspectie in de industrie en de handel van 11 juli 1947 (in België goedgekeurd bij de wet van 29 maart 1957);
- artikel 6, §1, 1°, van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht;
- artikel 21, 1°, van het Sociaal Strafwetboek van 6 juni 2010.

Omdat preventieve actie niet altijd resultaat geeft, is ook een sanctioneringskader nodig. Het sanctioneringskader dat voor de premie kwalitatief werkplekklaren wordt voorzien, is analoog aan dat van andere premie- of subsidieregelingen.

De volgende instrumenten kunnen ingezet worden wanneer bepaalde toekenningsvoorwaarden overtreden worden of wanneer premies verkregen worden op basis van onjuiste, onvolledige of vervalste informatie:

- 1° de strafbaarstelling van inbreuken aan de hand van strafrechtelijke sancties of administratieve geldboetes;
- 2° de ambtshalve terugvordering van onrechtmatig ontvangen premies;
- 3° de uitsluiting gedurende een bepaalde termijn van het voordeel van de incentive.

De voorziene sancties – zowel de strafrechtelijke sancties als de administratieve geldboetes – zijn gealigneerd op de sancties die voorzien worden in de eerder vermelde regelingen rond collectief en individueel maatwerk.

Hieronder een schematisch overzicht:

Inbreuken vermeld in:	Strafrechtelijke sanctie		Administratieve geldboete
	Gevangenisstraf	Geldboete (*)	
artikel 12 en 24 (artikel 13/9, eerste lid, decreet van 30 april 2004)	acht dagen – één jaar	125 – 1250 euro	250 – 2500 euro
artikel 13 en 24 (artikel 13/9, tweede lid, decreet van 30 april 2004)	zes maanden – drie jaar	250 – 2500 euro	500 – 5000 euro

(*) te vermenigvuldigen met de toepasselijke opcentiemen (nu maal 8).

Artikel 12 regelt de strafbaarstelling van personen die premies hebben verkregen of behouden waarop ze geen of slechts gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen, of door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken.

Om artikel 12 toe te passen is nalatigheid of onoplettendheid voldoende grond.

Artikel 13 daarentegen viseert actieve, doelgerichte fraude door bedrog, valsheid in geschrifte, manipulatie van (computer)gegevens, gebruik van valse stukken of gebruik van valse identiteitsgegevens. Om onder de toepassing van dit artikel, met zijn zwaardere straffen, te kunnen vallen, moet het opzettelijk en bedrieglijk karakter van de feiten aangetoond kunnen worden.

Artikel 14 regelt de strafmaat in geval van herhaling van de inbreuken, vermeld in artikel 12 en 13.

Artikel 15 stelt de werkgever burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboetes waartoe zijn lasthebbers of aangestelden worden veroordeeld.

Artikel 16 bepaalt dat om recht te hebben op premies de betrokken begunstigen moeten voldoen aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden (gerechtigd zijn) én de betaalbaarheidsvoorwaarden (voldoen aan de voorwaarden voor uitbetaling).

Als bij het dossierbeheer of bij een inspectie vastgesteld wordt dat een begunstigde niet aan beide voorwaarden voldoet of dat er sprake is van misbruiken of fouten, dan moeten de premies worden teruggevorderd. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer de inbreuk, vermeld in artikel 13, wordt vastgesteld.

Daarnaast moeten de betrokken werkgevers de arbeidswetgeving (met inbegrip van collectieve arbeidsovereenkomsten (cao's)), de welzijnswetgeving en de socialezekerheidswetgeving naleven, zoals deze van toepassing zijn op de lerende.

Worden op deze principes overtredingen vastgesteld, dan moet de totaliteit aan premies die al werden betaald voor de opleiding van de betrokken lerende(n), teruggevorderd worden.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de terugvordering, onder andere om onterecht betaalde premies in mindering te brengen bij volgende betalingen.

Artikel 17 bepaalt dat wanneer een rechter iemand een straf oplegt voor inbreuken bedoeld in artikel 12 en 13, of zijn schuld in dat verband vaststelt, en wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld bij dat strafproces, die rechter de veroordeelde in kwestie ambtshalve moet veroordelen tot de terugbetaling van de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Wanneer er geen afrekening is met betrekking tot de onrechtmatig ontvangen premies of wanneer de afrekening betwist wordt en er in dit verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Artikel 18. Zoals in het sociaal handhavingsrecht algemeen gebruikelijk is, zijn alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, uitgezonderd hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, van toepassing op de overtredingen die door voorliggend ontwerp van decreet vastgesteld worden.

Boek I van het Strafwetboek bevat de algemene bepalingen in verband met misdrijven en straffen. Hoofdstuk V, dat niet van toepassing is, bevat bepalingen in verband met herhaling (recidive). Het voorliggend ontwerp van decreet bevat namelijk een eigen regeling met betrekking tot herhaling, in artikel 14. Hoofdstuk VII definieert mededaderschap en medeplichtigheid en regelt de strafbaarstelling daarvan. Artikel 85 van het Strafwetboek ten slotte bepaalt hoe rechters strafvermindering kunnen toepassen bij verzachtende omstandigheden.

Artikel 18 en 19. Bij de veroordeling, de vaststelling van schuld, of de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk, vermeld in artikel 12 of 13, kan het aangewezen zijn om de betrokkene die onrechtmatig premies heeft ontvangen gedurende een bepaalde periode uit te sluiten van het voordeel van de premie.

Afhankelijk van de ernst van de inbreuk kan de uitsluiting maximaal twaalf, respectievelijk vierentwintig maanden bedragen.

In geval van herhaling van de inbreuk kan de periode van de uitsluiting op het dubbel van het maximum worden gebracht.

Het is de Vlaamse Regering die tot de uitsluiting moet beslissen als zij dit aangevezen acht.

Artikel 19 bepaalt dat inbreuken tegen de bepalingen van dit decreet ook kunnen gesanctioneerd worden met een administratieve geldboete. De oplegging van de administratieve geldboete gebeurt conform de bepalingen van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht.

De voorziene administratieve geldboetes worden bepaald in artikel 24, dat daartoe in het voornoemd decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht een nieuw artikel 13/9 invoegt.

Artikel 20

De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten verjaren na vijf jaar. Deze gebruikelijke verjaringstermijn betreft niet alleen de strafvordering maar ook de burgerlijke rechtsvordering.

Hoofdstuk 7. Wijzigingsbepalingen

Artikel 21

De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs worden opgeheven.

Artikel 22

De mentorkorting wordt opgeheven.

Artikel 23

Dit artikel voegt de nieuwe materie, zoals bepaald in dit ontwerp van decreet, toe aan het toepassingsgebied van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht. Tegelijk worden de verwijzingen naar de vroegere bepalingen betreffende de start- en stagebonus in de Generatiepactwet van 23 december 2005 eruit verwijderd.

Artikel 24

Volgens het tweesporenstelsel kunnen inbreuken via strafrechtelijke vervolging of via een administratieve geldboete afgehandeld worden. Artikel 24 voegt in het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht een nieuw artikel 13/9 in om administratieve geldboetes te bepalen om inbreuken tegen het voorliggend ontwerp van decreet te bestraffen.

Net zoals bij de strafrechtelijke sancties, zijn er twee niveaus van administratieve geldboetes van toepassing, die elk corresponderen met de strafrechtelijke sancties, voorzien in respectievelijk artikel 12 en 13.

Voor meer informatie inzake de sanctionering wordt verwezen naar de toelichting bij hoofdstuk 6.

Zoals gesteld is deze premie kwalificerend werkplekleren een harmonisering van een aantal verschillende incentives die de Vlaamse overheid uitreikt in het kader van leren op de werkplek. Met de installatie van deze premie worden de overige incentives opgeheven.

Artikel 25

De start- en stagebonus worden opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Artikel 26

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023, met uitzondering van artikel 23 en 24, die in werking treden op 1 juli 2023.

Brussel, 7 oktober 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS

VOORONTWERP VAN DECREET
van 29 april 2022

Ontwerp van decreet over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° departement: het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
- 3° leerling: de leerling in het secundair onderwijs die een opleiding volgt die hoogstens naar een onderwijskwalificatie van niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur leidt;
- 4° lerende: de leerling, de cursist in het volwassenenonderwijs, de student in het hoger onderwijs en de lerende in een beroepskwalificerend traject als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 26 april 2019 betreffende het

- kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader;
- 5° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een lerende opleidt;
 - 6° onderwijskwalificatie: de onderwijskwalificatie, vermeld in artikel 2, 17°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
 - 7° schooljaar: de periode van 1 september tot en met 31 augustus;
 - 8° Vlaamse kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Hoofdstuk 3. Premie voor de onderneming

Art. 3. De lerende volgt een opleiding die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het is een opleiding waarin opleiding bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd worden. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één opleidingsplan en zijn inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd om een erkende onderwijs- of beroepskwalificatie uit de kwalificatiedatabank te behalen;
- 2° het is een opleiding van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur;
- 3° de werkplekcomponent van de opleiding omvat minstens de helft van de totale opleidingstijd.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 2° kwalificatiedatabank: de databank, vermeld in artikel 19 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering bepaalt welke opleidingen voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, en kan uitzonderingen op de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, formuleren.

Art. 4. De onderneming voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de vestiging van de onderneming waar de werkplekcomponent wordt uitgevoerd, ligt in het Vlaamse Gewest;
- 2° de onderneming heeft een overeenkomst met de lerende over de werkplekcomponent van een opleiding als vermeld in artikel 3 van dit decreet;
- 3° de lerende is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. Het vervullen van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de onderneming wijst binnen de onderneming een mentor aan die de lerende op de werkplek opleidt en begeleidt. De mentor heeft een mentoropleiding gevolgd;

5° de onderneming heeft maximaal twee keer een premie kwalificerend werkplekleren of een stagebonus als vermeld in artikel 58, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen voor de lerende.

De Vlaamse Regering bepaalt welke elementen de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, 2°, bevat.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 3°.

De Vlaamse Regering kan een uitzondering op de referentieperiode, vermeld in het eerste lid, 3°, bepalen voor opleidingen met een afwijkende organisatievorm.

De Vlaamse Regering legt voorwaarden op om de kwaliteit van de mentoropleiding, vermeld in het eerste lid, 4°, te garanderen.

Art. 5. De onderneming die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag één keer per schooljaar een premie per lerende in een opleiding die beantwoordt aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie.

Hoofdstuk 4. Leerlingenpremie alternerende opleiding

Art. 6. De leerling voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de leerling heeft zijn hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest;
- 2° de leerling heeft een van de overeenkomsten in het kader van een alternerende opleiding, vermeld in artikel 3, van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding;
- 3° de leerling is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. De vervulling van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de leerling beëindigt het schooljaar met studievoortgang;
- 5° de leerling heeft maximaal twee keer een leerlingenpremie alternerende opleiding of een startbonus als vermeld in 58, eerste lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen.

Art. 7. De leerling die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 6, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag een keer per schooljaar een premie.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Art. 8. Het departement treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekenning van de premie.

Art. 9. De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de premie voor ondernemingen:

- 1° de volgende gegevens van de lerende:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) DmfA-gegevens;
 - d) start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - e) opleidingsgegevens;
- 2° de volgende gegevens van de mentor:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) attest van de mentoropleiding;
- 3° de volgende gegevens van de onderneming:
 - a) identificatiegegevens;
 - b) adres van de vestigingsplaats waar het werkplekklaren plaatsvindt;
 - c) e-mailadres;
 - d) bankrekeningnummer.

De volgende persoonsgegevens van de lerende worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° Dimona-gegevens;
- 2° DmfA-gegevens;
- 3° het geslacht;
- 4° de leeftijd;
- 5° de hoofdverblijfplaats.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de leerlingenpremie alternerende opleiding:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) het e-mailadres;
 - c) de hoofdverblijfplaats;
 - d) Dimona-gegevens;
 - e) DmfA-gegevens;
 - f) de start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - g) opleidingsgegevens;
 - h) gegevens over de studievoortgang;
 - i) het bankrekeningnummer;
- 2° de identificatiegegevens van de onderneming.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) geslacht;
 - b) leeftijd;
- 2° de volgende gegevens van de onderneming: de vestigingsplaats waarop het werkplekklaren plaatsvindt.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid wisselt de gegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, c), d), e), 2°, b), en het derde lid, 1°, c), d), e), 2° uit met het departement.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator als dat van toepassing is.

In het zesde lid wordt verstaan onder dienstenintegrator: de dienstenintegrator, vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 10. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking ervan met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die overeenkomstig dit decreet worden verwerkt, zo lang bewaard als nodig is om de premies toe te kennen, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.

Hoofdstuk 6. Toezicht en sancties

Art. 11. Het toezicht en de controle op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verlopen conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Art. 12. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de personen die door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of die door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van dit decreet, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met een geldboete van 125 euro tot 1250 euro, of met een van die straffen alleen.

Art. 13. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de volgende personen gestraft met een gevangenisstraf

van zes maanden tot drie jaar en met een geldboete van 250 euro tot 2500 euro, of met een van die straffen alleen:

- 1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;
 - 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.

Art. 14. Bij herhaling binnen vijf jaar kan de maximale straf, vermeld in artikel 12 en 13, verdubbeld worden.

Art. 15. De werkgever is burgerrechtelijk aansprakelijk om de geldboetes te betalen waartoe zijn lasthebbers of aangestelden zijn veroordeeld.

Art. 16. Onrechtmatig ontvangen premies worden ambtshalve teruggevorderd.

Ontvangen premies worden ook ambtshalve teruggevorderd als bij de werkgever inbreuken worden vastgesteld op de arbeidswetgeving, met inbegrip van alle relevante conventionele bepalingen, de welzijnswetgeving en de socialezekerheidswetgeving, zoals die van toepassing zijn op de lerende.

In geval van een terugvordering als vermeld in het tweede lid, worden alle premies teruggevorderd die het departement aan de werkgever heeft betaald voor de opleiding van de betrokken lerende vanaf het begin van die opleiding.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de terugvordering, vermeld in het eerste en tweede lid.

Art. 17. Als de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf, vermeld in artikel 12 en 13, uitspreekt, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepalingen, de verdachte ambtshalve om de onrechtmatig ontvangen premies terug te betalen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Als er geen afrekening is voor de premies, vermeld in het eerste lid, of als de afrekening betwist wordt en er in dat verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Art. 18. Alle bepalingen van boek 1 van het Strafwetboek, uitgezonderd hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de overtredingen, vermeld in dit decreet. Bij herhaling is artikel 85 van het Strafwetboek niet van toepassing.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 12, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 13 en 16, tweede lid, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, kan de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld worden.

Art. 19. De administratieve geldboete op grond van inbreuken op dit decreet wordt opgelegd conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, tweede lid, van het voormelde decreet van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, wordt de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld.

Art. 20. De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar, na het feit waaruit de vordering is ontstaan.

Hoofdstuk 7. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de programmawet (I) van 24 december 2002

Art. 21. In artikel 346 van de programmawet (I) van 24 december 2002, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, wordt paragraaf 3 opgeheven.

Art. 22. In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2021, wordt onderafdeling 5bis, die bestaat uit artikel 347bis, opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 23. In artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt punt 41° vervangen door wat volgt:

“41° het decreet van XX XXXX 2022 over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding;”.

Art. 24. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een artikel 13/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 13/9. Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolgning vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het decreet van XX XX 2022 over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding een administratieve geldboete opgelegd worden van 250 euro tot 2500 euro aan de personen die, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben.

Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolgning vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het voormelde decreet van XX XX 2022, een administratieve geldboete opgelegd worden van 500 euro tot 5000 euro aan:

- 1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen, of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;

- 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
- a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.”.

Afdeling 3. Wijzigingen van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact

Art. 25. Artikel 58 en 59 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact worden opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Art. 26. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023, met uitzondering van artikel 21 en 22, die in werking treden op 1 juli 2023.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/045 van 17 mei 2022

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding
roepnaam	(decreet kwalificerend werkpleklers en leerlingenpremie)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 29 april 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw van 4 mei 2022, ontvangen door de VTC op 4 mei 2022;

Brengt op 17 mei 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 kondigt aan dat de bestaande incentives om alternerend leren in ondernemingen te stimuleren (de mentorkorting, start- en stagebonus, ...) worden herbekeken. Dit in functie van het beter inzetten van deze middelen om de leercultuur te verhogen, met bijzondere aandacht voor KMO's. De ambitie is om ondernemingen te stimuleren om leerwerkplekken aan te bieden in het kader van opleidingstrajecten die toewerken naar een onderwijs- of beroepskwalificatie, zoals duaal leren en andere alternerende opleidingen.
4. Vandaag ontvangen onderneming en lerende financiële ondersteuning in het kader van werkplekieren vanuit 5 verschillende maatregelen:
- de startbonus: een premie voor de leerling om deze te stimuleren om de alternerende opleiding volledig af te werken;
 - de stagebonus: een premie voor de onderneming die wil stimuleren om een leerwerkplek aan te bieden in het kader van duaal leren en andere alternerende opleidingen;
 - de doelgroepvermindering voor de mentor (mentorkorting): een vermindering op de werkgeversbijdragen voor de werknemer die als mentor wordt ingezet;
 - de doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding: een vermindering op de werkgeversbijdragen op de loonkosten/leervergoeding voor de lerende in het kader van een alternerende opleiding, indien de jongere minstens 20 uur per week opgeleid wordt op de werkvloer;
 - de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs: een vermindering van de werkgeversbijdragen voor de loonkosten voor de lerende in het kader van een opleiding binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs indien de jongere minder dan 20 uur per week opgeleid wordt op de werkvloer.

De maatregelen gericht naar de onderneming hebben elk hun eigen toepassingsgebied, voorwaarden, beperkingen en wijze van aanvraag. Eén premie moet het aanbod aan incentives voor ondernemingen, die zich engageren als leerwerkplek in een kwalificerend opleidingstraject, vereenvoudigen.

Door het opnemen van een duidelijke kwaliteitsvoorwaarde bij het toekennen van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen, stimuleert deze incentive ondernemingen om hierin te investeren.

5. De leerlingen in een alternerende opleiding kunnen vandaag aanspraak maken op een startbonus. Deze tegemoetkoming wil leerlingen stimuleren hun alternerende opleiding volledig af te werken. Deze startbonus is vandaag enkel voorbehouden voor leerlingen die de startbonus voor het eerst aanvragen alvorens ze de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben. In adviezen van VLOR, SERV en Partnerschap Duaal Leren met betrekking tot deze thema's, wordt deze maatregel vaak als discriminerend bestempeld voor meerderjarige leerlingen.

De leerlingenpremie alternerende opleiding wordt niet afgebakend door een leeftijdsvoorwaarde. Zo kunnen alle alternerende leerlingen in aanmerking komen voor deze premie, ongeacht hun leeftijd bij aanvraag van de premie. De huidige startbonus wordt opgeheven.

6. De volgende bepalingen van het Ontwerp handelen over de verwerking van persoonsgegevens:

"Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Art. 8.

Het departement¹ treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekenning van de premie.

¹ Art. 2, 2° van het Ontwerp: het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie

Art. 9.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de premie voor ondernemingen:

- 1° *de volgende gegevens van de lerende:*
- a) *identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;*
 - b) *Dimona-gegevens;*
 - c) *DmfA-gegevens;*
 - d) *start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;*
 - e) *opleidingsgegevens;*
- 2° *de volgende gegevens van de mentor:*
- a) *identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;*
 - b) *Dimona-gegevens;*
 - c) *attest van de mentoropleiding;*
- 3° *de volgende gegevens van de onderneming:*
- a) *identificatiegegevens;*
 - b) *adres van de vestigingsplaats waar het werkplekieren plaatsvindt;*
 - c) *e-mailadres;*
 - d) *bankrekeningnummer.*

De volgende persoonsgegevens van de lerende worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° *Dimona-gegevens;*
- 2° *DmfA-gegevens;*
- 3° *het geslacht;*
- 4° *de leeftijd;*
- 5° *de hoofdverblijfplaats.*

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de leerlingenpremie alternerende opleiding:

- 1° *de volgende gegevens van de leerling:*
- a) *identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;*
 - b) *het e-mailadres;*
 - c) *de hoofdverblijfplaats;*
 - d) *Dimona-gegevens;*
 - e) *DmfA-gegevens;*
 - f) *de start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;*
 - g) *opleidingsgegevens;*
 - h) *gegevens over de studievoortgang;*
 - i) *het bankrekeningnummer;*
- 2° *de identificatiegegevens van de onderneming.*

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° *de volgende gegevens van de leerling:*
- a) *geslacht;*
 - b) *leeftijd;*
- 2° *de volgende gegevens van de onderneming: de vestigingsplaats waarop het werkplekieren plaatsvindt.*

² de onderneming heeft een overeenkomst met de lerende over de werkplekcomponent van een opleiding als vermeld in artikel 3 van dit decreet;

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid wisselt de gegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, c), d), e), 2°, b), en het derde lid, 1°, c), d), e), 2° uit met het departement.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator als dat van toepassing is.

In het zesde lid wordt verstaan onder dienstenintegrator: de dienstenintegrator, vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 10.

Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking ervan met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die overeenkomstig dit decreet worden verwerkt, zo lang bewaard als nodig is om de premies toe te kennen, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
- lerende, mentor en onderneming (zie infra);
- en dat het minstens de volgende gegevens lijkt te betreffen:
- identificatiegegevens, tewerkstellingsgegevens, opleidingsgegevens, contactgegevens en financiële gegevens.
8. Het betreft informatie over natuurlijke personen ³zoals beroepsgegevens met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
10. De memorie vermeldt dat de persoonsgegevens verwerkt worden op grond van de rechtvaardigingsgrond van artikel 6, lid 1, c) met name “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”. Er wordt evenwel niet verduidelijkt om welke wettelijke verplichting het gaat. De VTC beveelt aan om dit nog bijkomend op te nemen in de memorie.
11. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁴, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende

³ Ondernemingen kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn (zie verder).

⁴ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁵ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁶

12. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG⁷, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁸. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
13. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
14. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.

3. Doelbinding

15. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
16. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld:
- de toekenning van de premie voor ondernemingen;
 - de toekenning van de leerlingenpremie alternerende opleiding;

⁵ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁶ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁷ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁸ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

- statistische doeleinden en rapportering.
17. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
 18. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

19. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
20. Het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, wordt door het Ontwerp aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke.
21. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)⁹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
22. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB aangewezen zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹⁰ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.

De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];

23. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹¹.

⁹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹⁰ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

¹¹ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit.”

5. Minimale gegevensverwerking

24. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
25. De **categorieën betrokkenen** zijn:
- lerende, mentor en onderneming¹²
- en de **categorieën gegevens** zijn:
- identificatiegegevens, tewerkstellingsgegevens, opleidingsgegevens, contactgegevens en financiële gegevens.
26. De VTC vestigt in ieder geval de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹³.
27. Verder wordt het geslacht gevraagd voor statistische doeleinden en rapportering maar de Memorie preciseert niet wat de relevantie daarvan is. De VTC beveelt aan om de memorie op dat punt aan te vullen.
28. De VTC beoordeelt het positief en in overeenstemming met de regelgeving dat de gegevens rechtstreeks bij de authentieke bron (en niet bij de burger) opgevraagd worden waar dat mogelijk is.¹⁴ De VTC merkt wel op dat de decreetgever niet kan bepalen wat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid uitwisselt zodat het wellicht aangewezen voorkomt om de tekst van het Ontwerp te wijzigen in die zin dat het departement de gegevens kan opvragen bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, waarvoor dan een beraadslaging van het Veiligheidsinformatiecomité vereist zal zijn.
29. Wat de **instanties die toegang hebben** betreft: het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid met tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator.

De formulering “*De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator als dat van toepassing is.*” komt de VTC wel onduidelijk over (“als dat van toepassing is ?”) zodat het wellicht aangewezen is deze aan te passen.

30. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden en artikel 20 van de WVG voor federale overheden.
31. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
32. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
33. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt artikel 10 van het Ontwerp:

“Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking ervan met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor

¹² Een onderneming kan zowel een rechtspersoon als een natuurlijke persoon zijn. De AVG is van toepassing wanneer het gaat om natuurlijke personen of rechtspersonen die de naam van een natuurlijke persoon bevatten of er toe te herleiden zijn.

¹³ Artikelen 5 en 8 van de Wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen*

¹⁴ Artikel III.68 van het Vlaams Bestuursdecreet van 7 december 2018

statistische doeleinden, (...), worden de persoonsgegevens die overeenkomstig dit decreet worden verwerkt, zo lang bewaard als nodig is om de premies toe te kennen, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen (...) en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.”

34. De Memorie geeft evenwel geen verantwoording voor deze termijn zodat de VTC aanbeveelt om deze verantwoording op te nemen in de memorie. De VTC wijst erop dat de gegevens moeten verwijderd worden als ze niet meer nodig zijn, ook als de maximale termijn niet bereikt is.

6. Juistheid

35. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
36. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen nemen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

37. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
38. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 37, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

39. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
40. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
41. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁵ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁶ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De

¹⁵ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr-01-2013.pdf>)

¹⁶ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁷ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁸.

III. BESLUIT

42. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de wettelijke bepaling preciseren waarop de rechtvaardigingsgrond gebaseerd is (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de relevantie van het geslacht preciseren in de memorie (luik 5);
- de bewaartermijn preciseren en verantwoorden in de memorie (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-05-18 17:41:56 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁷ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Versillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁸ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

INCENTIVES WERKPLEKLEREN

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
W www.serv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@serv.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding
Adviesvrager	Hilde Crevits - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw
Ontvangst adviesvraag	4 mei 2022
Decretale opdracht	SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad	13 juni 2022
Contactpersoon	Niels Morsink nmorsink@serv.be

De heer Jo Brouns

Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Ellipsgebouw

Koning Albert-II laan 35

1030 Schaarbeek

Incentives werkplekieren

Mijnheer de minister

De sociale partners waarderen de vereenvoudiging van de incentives omtrent het werkplekieren; het behoud van een premie voor de lerende en de uitbreiding naar eenmanszaken, maar vrezen de impact van het afschaffen van de RSZ-korting voor mentoren op de aangeboden plaatsen in het werkplekieren. Daarom vragen ze een uitbreiding van de premie kwalificerend werkplekieren naar verplichte (stages) en intensieve vormen van kwalificerend werkplekieren. Daarnaast vragen ze een grondige simulatie van de impact op de loonkost, met name in functie van de bedrijfsgrootte.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

Inhoud

Krachtlijnen	59
Advies	60
1. Situering	60
1.1 Huidige maatregelen	60
1.2 Nieuwe maatregelen	60
2. Algemene appreciatie	61
3. Nood aan voldoende en kwalitatieve stageplaatsen	61
4. Simulaties	62

Krachtlijnen

- De sociale partners vragen dat de hervorming uitgaat van het belang van de maatregel in plaats van de budgetneutrale contouren.
- De sociale partners vragen dat er in aanloop naar het BVR een grondige simulatie van de impact op de loonkost van deze transitie wordt voorzien, met name in functie van de bedrijfsgrootte.
- De sociale partners vragen een uitbreiding van de premie kwalificerend werkplekieren naar verplichte (stages) en intensieve vormen van kwalificerend werkplekieren. De sociale partners vinden het positief dat er een uitzondering wordt voorzien voor de opleidingen binnen het duaal leren secundair onderwijs waar niet aan het criterium van 50% op de werkvloer wordt voldaan en vragen dat aan de hand van eenzelfde oefening per opleiding eventueel bepaalde uitzonderingen worden voorzien. Dat betekent niet dat alle stagevormen moeten worden meegenomen. Als maatstaf moet zowel een aanzienlijke intensiteit van het werkplekieren als bepaalde voorwaarden voor leerling en organisatie worden gehanteerd.
- De sociale partners vragen ook dat het werkplekieren niet moet plaatsvinden op één en dezelfde werkplek om in aanmerking te komen voor de premie kwalificerend werkplekieren.
- Het is van belang dat de hoogte van de premie voor ondernemingen minimaal in dezelfde lijn ligt als de bestaande financiële stimulansen voor werkgevers.
- De sociale partners vragen dat de uitzondering volgens dewelke de opleidingen maximaal naar niveau 4 mogen toeleiden ook naar andere HBO5 opleidingen met een gelijkaardige werkplekcomponent als de HBO5-opleiding verpleegkunde wordt uitgebreid.
- Ze vinden het positief dat de premie kwalificerend werkplekieren wordt uitgebreid naar eenmanszaken en zijn tevreden dat een premie voor de lerende (voorheen de startbonus) wordt behouden.

Advies

1. Situering

1.1 Huidige maatregelen

De lerende ontvangt een startbonus die tijdens de opleiding twee keer 500 euro en een keer 750 euro bedraagt. Daarnaast zijn er vandaag vier incentives om ondernemingen, die een stageplaats aanbieden in het kader van een initiële opleiding en/of een werkplek in het kader van alternerend leren en DBSO financieel te ondersteunen.

- Ten eerste is er de mentorkorting, deze is een RSZ-korting voor de werkgever die een mentor tewerkstelt die kan oplopen tot 800 euro per kwartaal. Ze ondersteunt het werkplekleren in brede zin, maar is momenteel niet toegankelijk voor eenmanszaken en heeft een leeftijdsvoorwaarde voor de lerende. Ze wordt vandaag vooral ingezet om de begeleiding bij langdurige (veelal verplichte) stages in opleidingen secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde alsook IBO te ondersteunen.
- Ten tweede is er de stagebonus voor het duaal en alternerend leren in het secundair onderwijs. Deze bedraagt twee keer 500 euro en één keer 750 euro. Ook voor de stagebonus is er een leeftijdsvoorwaarde.
- Ten derde is er de RSZ-doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding. Deze is gericht op het duaal leren secundair onderwijs en bedraagt maximaal 1000 euro per kwartaal. De leerling moet minstens 20 uur op de werkvloer doorbrengen.
- Ten vierde is er voor werkgevers de RSZ-doelgroepvermindering voor leerlingen uit DBSO met een deeltijdse arbeidsovereenkomst van minder dan 20 uren per week die ook maximaal 1000 euro per kwartaal bedraagt.

1.2 Nieuwe maatregelen

Dit decreet vervangt deze vijf verschillende incentives voor werkgever en lerende door twee incentives. De premie kwalificerend werkplekleren voor de onderneming zou verschillen naargelang de leerling een leervergoeding ontvangt. Net als de start-en stagebonus kan deze premie maximaal drie keer per individuele lerende worden uitgekeerd. De scope zal alle kwalificerende opleidingstrajecten (maximaal niveau 4) omvatten waar de werkplekcomponent van de opleiding minstens 50% van de totale opleidingstijd omvat. De Vlaamse regering bepaalt welke opleidingen aan de voorwaarden voldoen en kan uitzonderingen formuleren. De Vlaamse regering voorziet enkel de premie voor stages in het kader van de opleiding HBO5-verpleegkunde.

De leerlingentpremie alternerende opleiding zal maximaal drie schooljaren kunnen worden uitgereerd. De leerling moet minstens vier maanden op de werkvloer hebben doorgebracht en studievoortgang boeken.

2. Algemene appreciatie

Door de automatische toekenning van de premie wanneer de overeenkomst van de alternerende opleiding of het duaal volwassenenonderwijs wordt geregistreerd, wordt onderbenutting tegen gegaan en administratief vereenvoudigd wat de sociale partners sterk ondersteunen. Voor de beroepskwalificatietrajecten en de opleidingen HBO5 verpleegkunde moet de onderneming wel nog de premie aanvragen. De sociale partners vragen dat deze aanvraag gebruiksvriendelijk en eenvoudig kan gebeuren en dat er breed wordt gesensibiliseerd.

De sociale partners vinden het positief dat een premie voor de lerende (voorheen de startbonus) wordt behouden. Ze vinden het ook positief dat de nieuwe premie kwalificerend werkplekieren toegankelijk wordt gemaakt voor eenmanszaken.

Ondernemingen bereiden zich momenteel voor op het volgend schooljaar. Het zou ongunstig zijn om deze te doorkruisen met een plotse wijziging. Daarom vinden de sociale partners het goed dat de hervorming begint met het schooljaar 2023-2024 zodat iedereen tijdig kan worden geïnformeerd. De sociale partners vragen een overgangsperiode waarbij leerlingen die voor 1 september 2023 een opleiding starten en de onderneming waar ze werkplekieren voor de volledige duur van de opleiding van de huidige incentives kunnen genieten.

3. Nood aan voldoende en kwalitatieve stageplaatsen

De sociale partners vinden de vereenvoudiging van de diverse incentives voor ondernemingen naar één premie voor ondernemingen om zo kwalitatieve leerwerkplekken te stimuleren een goede zaak. Toch waarschuwen de sociale partners om in het kader van deze vereenvoudiging het kind niet met het badwater weg te gooien. Zo zullen werkgevers die vandaag recht hebben op een RSZ-vermindering mentorkorting uit de boot vallen wanneer ze bv. leerlingen begeleiden in het kader van hun verplichte stage. Bij verplichte (stages) en intensieve vormen van kwalificerend werkplekieren is het van cruciaal belang dat er voldoende stageplaatsen worden gevonden en dat de kwalitatieve begeleiding ervan gegarandeerd blijft. Dit is met name van belang gelet op de grote krapte op de arbeidsmarkt.

Een verbreding voor verplichte (stages) en intensieve vormen van kwalificerend werkplekieren past in de doelstelling om ondernemingen aan te moedigen een engagement voor

leerwerkplekken op te nemen. De sociale partners vinden het positief dat er een uitzondering wordt voorzien voor de opleidingen binnen het duaal leren waar niet aan het criterium van 50% op de werkvloer wordt voldaan. Zij vragen dat per opleiding eenzelfde oefening wordt gedaan en dat eventueel bepaalde uitzonderingen worden voorzien zodat leerlingen in het regulier voltijds onderwijs voldoende stageplaatsen kunnen vinden. Dat betekent niet dat alle stagevormen moeten worden meegenomen. Als maatstaf moet zowel een aanzienlijke intensiteit van het werkplekleren als bepaalde voorwaarden voor leerling en organisatie worden gehanteerd.

Ook positief is dat de kwaliteitsvoorwaarde voor de mentor is behouden. Eén van de voorwaarden om de premie te ontvangen is dat de mentor in de onderneming een mentoropleiding heeft gevolgd. Hierbij stellen de sociale partners zich wel de vraag op welke wijze mentoren/begeleiders van (verplichte) stages waarvoor werkgevers in dit ontwerpdecreet geen stimulans meer ontvangen, nog zullen aangespoord worden om te voorzien in mentoropleidingen.

De sociale partners vragen ook dat het werkplekleren niet moet plaatsvinden op één en dezelfde werkplek om in aanmerking te komen voor de premie kwalificerend werkplekleren. Indien binnen één opleidingstraject meerdere werkplekken bij meerdere werkgevers worden voorzien, kan de premie proportioneel worden verdeeld. Vandaag kunnen meerdere werkgevers voor dezelfde leerling een premie ontvangen in eenzelfde schooljaar wanneer de leerling tijdens hetzelfde schooljaar met meerdere werkgevers een overeenkomst afsluit.

Het is van belang dat de hoogte van de premie voor ondernemingen minimaal in dezelfde lijn ligt als de bestaande financiële stimulansen voor werkgevers. Daarbij dient er rekening te worden gehouden met het feit dat de eerste leerling de grootste investering met zich meebrengt.

De sociale partners begrijpen dat er een uitzondering wordt voorzien op de voorwaarde dat de opleidingen maximaal naar niveau 4 mogen toeleiden, met name voor de HBO5 opleiding verpleegkunde, en vragen dat deze uitzondering ook naar andere HBO5 opleidingen met een gelijkwaardige werkplekcomponent wordt uitgebreid. Dit kan deze opleidingen ook stimuleren om meer in werkplekleren te voorzien.

Globaal zou de hervorming moeten uitgaan van het belang van de maatregel in plaats van de budgetneutrale contouren.

4. Simulaties

Het is vandaag nog onduidelijk wat de omvang van de impact is op de begunstigden van de verschillende instrumenten die vandaag gebruik kunnen maken van de mentorkorting alsmede de impact op de instrumenten zelf. De sociale partners vragen dat er in aanloop naar het BVR een

grondige simulatie van de impact van deze transitie op de loonkost wordt voorzien, met name in functie van de bedrijfsgrootte¹.

Ze wijzen ook op het belang van monitoring van de toekomstige maatregel om onder andere een vollediger zicht te krijgen op de take-up van de maatregel. Deze monitoring zou elke semester op het partnerschap duaal leren moeten worden toegelicht.

¹ De sociale partners vragen de gemiddeldes ook te berekenen op basis van de grootte van de onderneming. Indien mogelijk graag volgende verdeling: 0 werknemers; 1-4; 5-19; 20-49; 50-199; 200-249; 250-499; 500-999; 1000+

ADVIES VAN HET VLAAMS PARTNERSCHAP DUAAL LEREN

ADVIES N.A.V.

‘VOORONTWERP VAN DECREET OVER DE PREMIE KWALIFICEREND WERKPLEKLEREN VOOR ONDERNEMINGEN EN DE LEERLINGENPREMIE ALTERNERENDE OPLEIDING’

////////////////////////////////////
ADVIES GOEDGEKEURD OP 16/06/2022

1. INLEIDING

Dit voorontwerp van decreet beoogt de optimalisatie en vereenvoudiging van de incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekklere binnen een kwalificerende opleiding. Er wordt een premie kwalificerend werkplekklere ingevoerd. Deze premie stimuleert ondernemingen om een kwalitatieve leerwerkplek aan te bieden in het kader van een kwalificerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent. Daarnaast wordt een leerlingenpremie alternerende opleiding ingevoerd. Deze premie moet leerlingen stimuleren om hun alternerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent succesvol af te ronden. In lijn met de beoogde vereenvoudiging heft dit voorontwerp van decreet tenslotte de bestaande incentives op in het kader van werkplekklere, meer bepaald de start- en stagebonus, de mentorkorting, en de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren vindt het **een goede zaak** dat er met dit decreet klaarheid en eenvoud gebracht wordt in de incentives voor ondernemingen en leerlingen mét **kwaliteit** als centrale leidraad in de gekoppelde voorwaarden. Daarnaast geeft men expliciet de appreciatie mee voor het behoud van de incentive voor **leerlingen** in alternerende opleidingen.

Verder is het eveneens een goede zaak dat men zowel bij de aanvraag en de toekenning van de incentive, expliciet inzet **op het zo automatisch mogelijk laten lopen van dit proces**, waarbij er optimaal gebruik gemaakt wordt van de gegevens die reeds ter beschikking werden gesteld aan de overheid in het kader van andere regelgeving, zoals bijvoorbeeld de registratie van overeenkomsten in het kader van duaal leren.

Daarnaast wenst het partnerschap ook enkele **aandachtspunten** te formuleren.

- Naar doelgroep toe, in het kader van gelijke kansen en het realiseren van een inclusieve maatschappij doorheen een inclusieve werkvloer, vindt het Vlaams Partnerschap het belangrijk dat zowel **leerlingen in buitengewoon onderwijs** als de **ondernemingen** die deze leerlingen een leerwerkplek aanbieden ook gebruik kunnen maken van de voorgestelde premies. Dit zowel voor de leerlingen die een **duaal traject** lopen, als deze die hun integratiefase, in de vorm van een **alternerende beroepsopleiding**, doorlopen.

- Verder vraagt het partnerschap **maximale afstemming tussen de maatregelen vanuit het Vlaams Gewest en deze vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**, opdat het voor de leerling, opleider én werkplek eenduidig en transparant is.
- Een goede **monitoring** is hier op haar plaats, zowel ter opvolging van beide incentives, maar ook om de impact van deze maatregel op het **aanbod en de aangroei** aan leerondernemingen op te volgen. Deze monitoring zou dan elke 6 maanden toegelicht worden op het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.
- Ten tweede vraagt men om de **mogelijke administratieve lasten die bij opleidingsinstellingen worden gelegd**, zo beperkt mogelijk te houden.
- Tenslotte ondersteunt het partnerschap dat zeker ook de **niet-financiële incentives**, acties vanuit sectorale partnerschappen en scholen zelf in dit kader hun waarde hebben, en dat hier verder op ingezet moet worden.

2. PREMIE VOOR DE ONDERNEMING

2.1. VOORWAARDEN VOOR DE OPLEIDINGEN

Dit decreet verduidelijkt **de voorwaarden voor de opleidingen** waarbinnen men aanspraak kan maken op de premie kwalificerend werkplekieren voor de onderneming. De opleidingen die binnen de scope vallen van deze maatregelen dienen toe te leiden naar een onderwijskwalificatie en/of een beroepskwalificatie van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS). De Vlaamse Regering kan hierop uitzonderingen toestaan in het kader van het uitvoeringsbesluit bij dit ontwerpdecreet waarbij volgens de memorie van toelichting allereerst wordt gedacht aan de opleiding HBO5 Verpleegkunde die wordt georganiseerd in het secundair onderwijs op niveau 5 van de VKS.

Tevens dient gedacht te worden aan de opleidingen van het **secundair volwassenenonderwijs** die, bij wijze van uitzondering, leiden tot een **beroepskwalificatie van niveau 5** (vb. uitvaartmanager). Indien deze **duaal** worden aangeboden, zouden de betrokken ondernemingen aanspraak moeten kunnen maken op de voorgestelde premie voor ondernemingen.

Hierbij sluit de bezorgdheid vanuit het Vlaams Partnerschap duaal leren aan dat ook (duale) opleidingen die toeleiden naar een **deelkwalificatie** momenteel niet worden meegenomen in het ontwerpdecreet. Het is van oordeel dat deze wel opgenomen zouden moeten worden.

Een tweede uitzondering vermeld in de memorie van toelichting betreft het minimum aandeel werkplekieren, waar het Vlaams Partnerschap Duaal leren erop wijst dat de Vlaamse Regering zowel voor het secundair onderwijs als voor het secundair volwassenenonderwijs een afwijking kan toestaan op de voorwaarden van minstens 50% van de opleidingstijd op een werkplek. Ook **de duale opleidingen binnen volwassenenonderwijs waarvoor deze uitzondering zou worden toegestaan**, vallen idealiter binnen de scope van deze maatregelen.

In het kader van deze voorwaarden van een minimum aandeel werkplekieren, merkt het Partnerschap op dat **alternerende opleidingen in secundair onderwijs en duale opleidingen in het volwassenenonderwijs centraal worden meegenomen**. De partners willen echter expliciet **de waarde van andere vormen van werkplekieren niet onderschatten**, en betreuren dat in dit voorstel heel wat ondernemingen, die binnen de huidige regelgeving wel aanspraak zouden maken op een incentive, in het nieuwe kader uit de boot vallen. De partners vragen een verruiming van het toepassingsgebied van de premie voor ondernemingen naar overige intensieve vormen van kwalificerend werkplekieren en verplichte stages..

2.2. VOORWAARDEN VOOR DE ONDERNEMING

Het voorontwerp van decreet legt verder de voorwaarden vast voor de onderneming die aanspraak kan maken op de premie kwalificerend werkplekieren.

Het partnerschap is **tevreden dat eenmanszaken evenwaardig worden meegenomen** in deze maatregel. Het partnerschap begrijpt dat de hoogte van de premie voor ondernemingen bij uitvoeringsbesluit bepaald zal worden. Deze premie is een goede zaak, maar dekt **geenszins de reële investeringskost** van de onderneming. Een grondige simulatie van de impact van deze maatregelen op de loonkost is hier bijgevolg gewenst.

De opgelegde minimale duurtijd van de overeenkomst maakt het onmogelijk voor ondernemingen die in een **systeem van roterende werkplekken** stappen voor de realisatie van één opleidingsplan, om aanspraak te maken op deze incentives. Zo zou deze maatregel het instappen in een systeem van rotatie kunnen ontmoedigen. Ook voor een kortere periode zou een incentive moeten worden kunnen toegekend, aangezien er voornamelijk bij de opstart van de werkplekcomponent inspanningen worden gevraagd van de onderneming. Zo zou de premie bijvoorbeeld proportioneel kunnen worden verdeeld.

Verder is het van belang dat de **hoogte van de premie voor ondernemingen** in de lijn ligt met de incentives die ondernemingen in het huidige kader van incentives kunnen bekomen. Ook hier zou het Vlaams Partnerschap graag **simulaties** ontvangen van deze berekeningen.

3. LEERLINGENPREMIE ALTERNERENDE OPLEIDING

2.3. VOORWAARDEN VOOR DE LEERLING

Bij de voorwaarden voor de leerlingen in het kader van de leerlingenpremie, geeft het Vlaams Partnerschap een aantal bezorgdheden mee. Zo wordt er gevraagd te onderzoeken of het mogelijk is deze **maatregel eveneens uit te breiden naar cursisten binnen het duaal volwassenenonderwijs**, waar het voor de doelgroep ook zinvol kan zijn om een extra stimulans te krijgen.

Met betrekking tot de voorwaarde rond studievoortgang, dient erover gewaakt te worden dat **de administratieve last voor de scholen en opleidingscentra beperkt** blijft. Hiertoe kan onderzocht worden of een koppeling met de verschillende databanken binnen de administratie onderwijs een oplossing kan bieden.

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Nieuwe premies werkpleklers

Advies over het voorontwerp van decreet over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

●
● Wijs beleid door overleg

Advies op vraag van Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw op 4 mei 2022

Uitgebracht door de Algemene Raad op 23 juni 2022 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: Commissie Onderwijs-Arbeidsmarkt op 25 mei 2022 en 15 juni 2022 onder voorzitterschap van Luc Van Waes

Dossierbeheerder: Ewoud De Sadeleer

Inhoud

1	Situering.....	76
2	Vereenvoudigen en gericht uitbreiden.....	76
3	Aandachtspunten voor gelijke kansen.....	77
3.1	Opleidingen buitengewoon onderwijs.....	77
3.2	Opleidingen volwassenenonderwijs.....	77
3.3	Kwalificaties en studievoortgang.....	77
3.4	Periode op dezelfde werkplek.....	77
3.5	Afstemming tussen regio's.....	78
3.6	Leerlingenpremie en Groeipakket.....	78
3.7	Automatische toekenning.....	78
3.8	Percentage werkpleklers vaststellen.....	79
	Bronnen.....	80

1 Situering

De Vlaamse Regering wil de incentives voor werkpleklers binnen een kwalificerende opleiding optimaliseren en vereenvoudigen. Daarvoor worden de bestaande incentives voor werkpleklers opgeheven: de start- en stagebonus, de mentorkorting, en de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs.

Die incentives worden vervangen door twee nieuwe premies:

- de premie kwalificerend werkpleklers moet **ondernemingen** stimuleren om een kwalitatieve leerwerkplek aan te bieden in het kader van een kwalificerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent (minstens 50%). Dat betekent een significante verschuiving, waarbij ondernemingen geen aanspraak meer kunnen maken op een incentive voor opleidingen met een minder intensieve werkplekcomponent.
- de **leerlingenpremie** moet leerlingen stimuleren om hun alternerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent succesvol af te ronden.

In dit advies doet de Mor voorstellen over het voorliggende voorontwerp van decreet, maar ook al voor het uitvoeringbesluit van de Vlaamse Regering (BVR) waarin de hervorming van de premies concreet vorm zullen krijgen. Daarin zal onder meer de hoogte van de nieuwe premies worden geregeld. Het is nu al duidelijk dat de overheid een budgetneutrale operatie beoogt.

2 Vereenvoudigen en gericht uitbreiden

De doelstelling om de incentives voor werkpleklers te vereenvoudigen, komt de transparantie ten goede. Zo kan de drempel verlaagd worden om gebruik te maken van de incentives en om te participeren aan werkpleklers.

De Mor vindt alvast twee gerichte uitbreidingen in het ontwerpdecreet positief:

- het schrappen van het leeftijdscriterium en de uitbreiding van de premie voor de onderneming naar de lerenden uit het volwassenenonderwijs. De overheid komt daarmee tegemoet aan een eerdere vraag van de Mor.¹
- de uitbreiding van de premies naar kmo's zonder personeel, waardoor er meer potentieel is voor bijkomende leerwerkplekken.

We merken echter al op dat het aanbieden van een leerwerkplek zwaarder doorweegt voor kleine ondernemingen.² Daarom vragen we opnieuw minimaal een differentiatie naar grootte van de bonus, rekening houdend met de grootte van de onderneming. Nu bedraagt de bonus 1000 euro per leerling, ongeacht het aantal werkplekken. Het zou beter zijn om de bonus voor een eerste werkplek te verhogen en gradueel te verminderen naarmate een onderneming meer werkplekken aanbiedt, ervan uitgaande dat de kosten per werkplek dan ook verminderen. Dat zal wellicht meer effect hebben op het aantal werkplekken.

¹ Mor, Raad Secundair Onderwijs. [Verruimde stagebonus voor werkpleklers voor meerderjarige leerlingen. Advies over het voorontwerp van besluit voor de verruimde stagebonus voor 2021-2022 en 2022-2023](#), 27 januari 2022.

² Mor, Raad Secundair Onderwijs. [Aanvullende stagebonus voor leerwerkplekken. Advies over de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering over de start- en stagebonus - schooljaar 2020-2021](#), 11 maart 2021.

3 Aandachtspunten voor gelijke kansen

3.1 Opleidingen buitengewoon onderwijs

Om gelijke onderwijskansen te garanderen, moeten beide premies van toepassing zijn op de leerlingen in alle opleidingen met een werkplekcomponent die aan de voorwaarden voldoet. We vragen dan ook prioritair om de doelgroep van het buitengewoon onderwijs op te nemen: zowel leerlingen als werkgevers verdienen dezelfde incentives als het gewoon onderwijs.

Voorts moeten de voorwaarden voor beide premies rekening houden met de unieke werking van het buitengewoon onderwijs. Studievoortgang en kwalificatie krijgen immers een andere invulling dan in het gewoon onderwijs.

3.2 Opleidingen volwassenenonderwijs

De memorie van toelichting geeft aan dat het uitvoeringsbesluit een uitzondering zal voorzien voor opleidingen binnen duaal leren in het secundair onderwijs. Die opleidingen kunnen, bij uitzondering, eveneens een werkplekcomponent omvatten van minder dan 50%. Er is geen reden om dergelijke uitzondering niet evenzeer te voorzien voor het duaal leren in het volwassenenonderwijs.

Het is ook evident dat de lijst met opleidingen die in aanmerking komen voor de premie voor ondernemingen, ook de beroepskwalificerende trajecten met voldoende grote component werkplekklaren uit het volwassenenonderwijs moet bevatten, niet alleen duaal leren in het volwassenenonderwijs.

3.3 Kwalificaties en studievoortgang

Een van de voorwaarden voor de premie voor ondernemingen is dat de opleiding leidt tot een erkende onderwijs- en/ of beroepskwalificatie. Bepaalde (duale) opleidingen leiden echter enkel toe naar een combinatie van deelkwalificaties. Die opleidingen hebben ook een intensieve werkplekcomponent en moeten dus ook in aanmerking komen.

Om ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan, is het goed dat de studievoortgang als voorwaarde voor de leerlingpremie is opgenomen. Het is belangrijk om die studievoortgang ruim te definiëren om de diversiteit aan opleidingen te vatten en om verschillende vormen van voortgang te valoriseren. We vragen om daarvoor niet alleen het behalen van een onderwijskwalificatie of beroepskwalificatie voorop te stellen, maar ook het behalen van deelkwalificaties.

3.4 Periode op dezelfde werkplek

De periode die een lerende op de werkplek doorbrengt om te voldoen aan de voorwaarden voor de premie voor ondernemingen, wordt verlengd van drie³ naar vier maanden. Die drempelverhoging is problematisch voor rotatie op leerwerkplekken, we vragen dus om de drie maanden te behouden. De rotatie biedt het voordeel dat leerlingen kunnen kennismaken met verschillende ondernemingen en verschillende manieren van werken. In bepaalde opleidingen is die rotatie zelfs

³ Voorwaarde voor de stagebonus.

verplicht. Ze biedt ook kansen voor werkplekleren in kleinere, gespecialiseerde ondernemingen, waar de nood aan premies ook hoger is.

3.5 Afstemming tussen regio's

De Mor wees al op het verschil in incentives die voor alternerende opleidingen worden voorzien vanuit de Vlaamse en de Brusselse overheid.⁴ Dat verschil zorgt voor onduidelijkheid voor alle betrokkenen (scholen, leerlingen, ondernemingen...) en creëert een onevenwicht dat impact heeft op de lerenden. In het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse overheid en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werd afgesproken om te onderzoeken waar afstemming en samenwerking rond alternerend leren mogelijk en wenselijk zijn.⁵ We vragen dan ook om in het kader van deze hervorming prioritair werk te maken van de afstemming van de stimulansen tussen beide regio's.

Zo is de vestigingsvoorwaarde voor ondernemingen in het Vlaamse Gewest een hinderpaal voor jongeren in de Vlaamse Rand en Brussel. De interregionale mobiliteit die de Vlaamse en Brusselse regeringen willen promoten, wordt zo gefnuikt. Nog schadelijker is de verblijfsvoorwaarde voor de leerlingenpremie: leerlingen binnen dezelfde klas zullen geen gebruik kunnen maken van dezelfde premies als ze niet in het Vlaamse Gewest wonen. Leerlingen met hoofdverblijfplaats in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest kunnen wel gebruik maken van de Brusselse premies, maar dat zorgt voor ongelijkheid en extra complexiteit die het ontwerpdecreet net probeert te vermijden.

Het zou veel consequenter zijn om als voorwaarde op te nemen dat de leerlingen een opleiding moeten volgen in een Vlaamse vestigingseenheid, zoals is bepaald voor de huidige doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding. Ook hier is verdere en verregaande afstemming met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aangewezen om gelijke kansen, transparantie en flexibiliteit te garanderen.

3.6 Leerlingenpremie en Groeipakket

Een belangrijke randvoorwaarde bij de leerlingenpremie is dat die geen negatieve impact mag hebben op het Groeipakket van de leerling. Zo zijn er heel wat leerlingen in de hogere jaren met een studentenjob die niet veel meer mogen bijverdienen om hun Groeipakket niet te verliezen. Wanneer onduidelijk is of de premie tot het verlies van het Groeipakket kan leiden, zal de premie niet stimulerend werken, maar net functioneren als een remmende factor om een duale opleiding te volgen. Cruciaal is dan ook goede afstemming met de overheidsdiensten bevoegd voor het Groeipakket. Een duidelijke codering in Dimona moet ervoor zorgen dat jongeren in alternerend leren sowieso hun Groeipakket kunnen behouden.

3.7 Automatische toekenning

Langs werkgeverskant wordt er gewerkt aan een automatische toekenning van de premie. We vragen ook dat de werkgever steeds recht heeft op die premie, ongeacht het statuut van de lerende.

⁴ Mor, Raad Secundair Onderwijs. [Verruimde stagebonus voor werkplekleren voor meerderjarige leerlingen. Advies over het voorontwerp van besluit voor de verruimde stagebonus voor 2021-2022 en 2022-2023](#), 27 januari 2022.

⁵ [Samenwerkingsakkoord](#) van 24 juni 2021 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden, artikel 14.

De onderneming moet dus bijvoorbeeld ook een premie krijgen voor een werkende cursist in het volwassenenonderwijs (die geen recht heeft op een leervergoeding).

Tegenover de automatische toekenning staat dat er wel een controle moet gebeuren bij de onderwijsverstrekker of aan de voorwaarden voldaan is voor de toekenning van de premie (criterium studievoortgang). Voor scholen/ centra met veel duale lerenden betekent dat veel vragen tot bevestiging vanuit de controlerende instantie. Wij vragen om de databanken vanuit Onderwijs en Werk aan elkaar te koppelen opdat die extra controle door de onderwijsverstrekkers niet meer nodig is en de administratieve last minimaal is.

3.8 Percentage werkplekieren vaststellen

De uitvoeringsbesluiten moeten rekening houden met moeilijkheden om vast te stellen of een opleiding voor minstens de helft van de totale opleidingstijd bestaat uit leren op de werkplek. Zo wijzen we erop dat bepaalde opleidingen in het secundair onderwijs en volwassenenonderwijs gefaseerd opbouwen over meerdere jaren naar hogere percentages werkplekieren. In het volwassenenonderwijs wordt dan nog, net als in HBO5 Verpleegkunde, met modules gewerkt. Het percentage werkplekieren moet dus over de totaliteit van de opleiding bekeken worden om te bepalen of aan die voorwaarde voldaan wordt.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Ann Verreth
algemeen voorzitter

Bronnen

[Samenwerkingsakkoord](#) van 24 juni 2021 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden.

Mor, Raad Secundair Onderwijs. [Aanvullende stagebonus voor leerwerkplekken. Advies over de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering over de start- en stagebonus - schooljaar 2020-2021](#), 11 maart 2021.

Mor, Raad Secundair Onderwijs. [Verruimde stagebonus voor werkpleklers voor meerderjarige leerlingen. Advies over het voorontwerp van besluit voor de verruimde stagebonus voor 2021-2022 en 2022-2023](#), 27 januari 2022.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 15 juli 2022

Ontwerp van decreet over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° departement: het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;
- 3° leerling: de leerling in het secundair onderwijs die een opleiding volgt die naar een onderwijskwalificatie van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur leidt;
- 4° lerende: de leerling, de cursist in het volwassenenonderwijs en de student in het hoger onderwijs;
- 5° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een lerende opleidt;

- 6° onderwijskwalificatie: de onderwijskwalificatie, vermeld in artikel 2, 17°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 7° schooljaar: de periode van 1 september tot en met 31 augustus;
- 8° Vlaamse kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Hoofdstuk 3. Premie voor de onderneming

Art. 3. De lerende volgt een opleiding die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het is een opleiding waarin opleiding bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd worden. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één opleidingsplan en zijn inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd om een erkende onderwijs- of beroepskwalificatie uit de kwalificatiedatabank te behalen;
- 2° het is een opleiding van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur;
- 3° de werkplekcomponent van de opleiding omvat minstens de helft van de totale opleidingstijd.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 2° kwalificatiedatabank: de databank, vermeld in artikel 19 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering bepaalt welke opleidingen voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, en kan uitzonderingen op de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, formuleren.

Art. 4. De onderneming voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de vestiging van de onderneming waar de werkplekcomponent wordt uitgevoerd, ligt in het Vlaamse Gewest;
- 2° de onderneming heeft een overeenkomst met de lerende over de werkplekcomponent van een opleiding als vermeld in artikel 3 van dit decreet;
- 3° de lerende is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. Het vervullen van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de onderneming wijst binnen de onderneming een mentor aan die de lerende op de werkplek opleidt en begeleidt. De mentor heeft een mentoropleiding gevolgd;
- 5° de onderneming heeft maximaal twee keer een premie kwalificerend werkplekleren of een stagebonus als vermeld in artikel 58, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen voor de lerende.

De Vlaamse Regering bepaalt welke elementen de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, 2°, bevat.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 3°.

De Vlaamse Regering kan een uitzondering op de referentieperiode, vermeld in het eerste lid, 3°, bepalen voor opleidingen met een afwijkende organisatievorm.

De Vlaamse Regering legt voorwaarden op om de kwaliteit van de mentoropleiding, vermeld in het eerste lid, 4°, te garanderen.

Art. 5. De onderneming die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag één keer per schooljaar een premie per lerende in een opleiding die beantwoordt aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie.

Hoofdstuk 4. Leerlingenpremie alternerende opleiding

Art. 6. De leerling voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de leerling heeft zijn hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest;
- 2° de leerling heeft een van de overeenkomsten in het kader van een alternerende opleiding, vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding;
- 3° de leerling is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. De vervulling van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de leerling heeft maximaal twee keer een leerlingenpremie alternerende opleiding of een startbonus als vermeld in 58, eerste lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen.

Art. 7. De leerling die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 6, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag een keer per schooljaar een premie.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Art. 8. Het departement treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming), voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekenning van de premie.

Art. 9. De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de premie voor ondernemingen:

- 1° de volgende gegevens van de lerende:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) DmfA-gegevens;
 - d) start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - e) opleidingsgegevens;
- 2° de volgende gegevens van de mentor:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) attest van de mentoropleiding;
- 3° de volgende gegevens van de onderneming:
 - a) identificatiegegevens;
 - b) adres van de vestigingsplaats waar het werkplekklere plaatsvindt;
 - c) e-mailadres;
 - d) bankrekeningnummer.

De volgende persoonsgegevens van de lerende worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° Dimona-gegevens;
- 2° DmfA-gegevens;
- 3° het geslacht;
- 4° de leeftijd;
- 5° de hoofdverblijfplaats.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de leerlingenpremie alternerende opleiding:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) het e-mailadres;
 - c) de hoofdverblijfplaats;
 - d) Dimona-gegevens;
 - e) DmfA-gegevens;
 - f) de start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - g) opleidingsgegevens;
 - h) het bankrekeningnummer;
- 2° de identificatiegegevens van de onderneming.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) geslacht;
 - b) leeftijd;
 - c) hoofdverblijfplaats;
 - d) paritair comité.

2° de volgende gegevens van de onderneming: de vestigingsplaats waarop het werkplekklaren plaatsvindt.

Het departement vraagt de gegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, c), d), e), 2°, b), en het derde lid, 1°, c), d), e), 2°, op bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator.

In het zesde lid wordt verstaan onder dienstenintegrator: de dienstenintegrator, vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 10. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking ervan met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die overeenkomstig dit decreet worden verwerkt, zo lang bewaard als nodig is om de premies toe te kennen, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.

Hoofdstuk 6. Toezicht en sancties

Art. 11. Het toezicht en de controle op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verlopen conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Art. 12. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de personen die door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of die door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van dit decreet, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar en met een geldboete van 125 euro tot 1250 euro, of met een van die straffen alleen.

Art. 13. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de volgende personen gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met een geldboete van 250 euro tot 2500 euro, of met een van die straffen alleen:

1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;

- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
- a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;
 - 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
- a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.

Art. 14. Bij herhaling binnen vijf jaar kan de maximale straf, vermeld in artikel 12 en 13, verdubbeld worden.

Art. 15. De werkgever is burgerrechtelijk aansprakelijk om de geldboetes te betalen waartoe zijn lasthebbers of aangestelden zijn veroordeeld.

Art. 16. Onrechtmatig ontvangen premies worden ambtshalve teruggevorderd.

Ontvangen premies worden ook ambtshalve teruggevorderd als bij de werkgever inbreuken worden vastgesteld op de arbeidswetgeving, met inbegrip van alle relevante conventionele bepalingen, de welzijnswetgeving en de socialezekerheidswetgeving, zoals die van toepassing zijn op de lerende.

In geval van een terugvordering als vermeld in het tweede lid, worden alle premies teruggevorderd die het departement aan de werkgever heeft betaald voor de opleiding van de betrokken lerende vanaf het begin van die opleiding.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de terugvordering, vermeld in het eerste en tweede lid.

Art. 17. Als de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf, vermeld in artikel 12 en 13, uitspreekt, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepalingen, de verdachte ambtshalve om de onrechtmatig ontvangen premies terug te betalen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Als er geen afrekening is voor de premies, vermeld in het eerste lid, of als de afrekening betwist wordt en er in dat verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Art. 18. Alle bepalingen van boek 1 van het Strafwetboek, uitgezonderd hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de overtredingen, vermeld in dit decreet. Bij herhaling is artikel 85 van het Strafwetboek niet van toepassing.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 12, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 13 en 16, tweede lid, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, kan de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld worden.

Art. 19. De administratieve geldboete op grond van inbreuken op dit decreet wordt opgelegd conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, tweede lid, van het voormelde decreet van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, wordt de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld.

Art. 20. De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar, na het feit waaruit de vordering is ontstaan.

Hoofdstuk 7. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de programmawet (I) van 24 december 2002

Art. 21. In artikel 346 van de programmawet (I) van 24 december 2002, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, wordt paragraaf 3 opgeheven.

Art. 22. In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2021, wordt onderafdeling 5bis, die bestaat uit artikel 347bis, opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 23. In artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt punt 41° vervangen door wat volgt:

“41° het decreet van XX XXXX 2022 over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding;”.

Art. 24. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een artikel 13/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 13/9. Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolging vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het decreet van XX XX 2022 over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding een administratieve geldboete opgelegd worden van 250 euro tot 2500 euro aan de personen die, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben.

Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolging vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het voormelde decreet van XX XX 2022, een administratieve geldboete opgelegd worden van 500 euro tot 5000 euro aan:

- 1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen, of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;
 - 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen,

te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:

- a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet van XX XX 2022, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.”.

Afdeling 3. Wijzigingen van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact

Art. 25. Artikel 58 en 59 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact worden opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Art. 26. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023, met uitzondering van artikel 21 en 22, die in werking treden op 1 juli 2023.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Jo BROUNS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 72.054/1/V
van 22 september 2022

over

een voorontwerp van decreet ‘over de premie kwalificerend
werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie
alternerende opleiding’

Op 26 juli 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 9 september 2022,* een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘over de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 13 september 2022. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, staatsraad, voorzitter, Koen MUYLLE en Inge VOS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 22 september 2022.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot invoering van een premie kwalificerend werkplekleren en een leerlingenpremie alternerende opleiding.

Naast een aantal definities (artikel 2 van het voorontwerp), bepaalt het voorontwerp onder meer de voorwaarden voor de toekenning van de premies (artikelen 3 tot 7). Het regelt tevens de ermee gepaard gaande gegevensverwerking (artikelen 8 tot 10), het toezicht en de sancties (artikelen 11 tot 20, 23 en 24).

Het voorontwerp voorziet voorts in de opheffing van diverse bestaande maatregelen, meer bepaald de start- en stagebonus² en bepaalde doelgroepverminderingen³ (artikelen 21, 22 en 25).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op 1 september 2023, met uitzondering van de artikelen 21 en 22, die in werking treden op 1 juli 2023 (artikel 26).

VORMVEREISTEN

3. Het voorontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.⁴

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/045 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 17 mei 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht. Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere normen verstaan.

² Zie de artikelen 58 en 59 van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, die worden opgeheven bij artikel 25 van het voorontwerp.

³ Het betreft de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding, de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs en de mentorpremie. Artikel 346, § 3, en artikel 347bis van de programmawet (I) van 24 december 2002 worden opgeheven bij de artikelen 21 en 22 van het voorontwerp.

⁴ Zie inzonderheid hoofdstuk 5 ‘Bepalingen over gegevensverwerking’ van het voorontwerp.

de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming⁵ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting waarin artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet.⁶

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Het voorontwerp kadert in de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest vervat in artikel 6, § 1, IX, 7°, d) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: BWHI). Op grond van die bepaling zijn de gewesten bevoegd voor “de toekenning van premies aan de werkgevers en de leerlingen in het kader van stelsels van alternerend leren”.

Hoewel de bijzondere wetgever voor deze aangelegenheid geen lokalisatiecriteria heeft vastgesteld,⁷ heeft de afdeling Wetgeving in het verleden reeds aanvaard dat de bevoegdheid om premies aan de werkgevers toe te kennen wordt uitgeoefend aan de hand van de vestigingsplaats en de bevoegdheid om premies aan leerlingen toe te kennen aan de hand van hun woonplaats.⁸ Die criteria worden ook in het om advies voorgelegde voorontwerp gehanteerd.⁹

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt hierover bij de bespreking van de ingewonnen adviezen, het volgende opgemerkt:

“Vanuit de Brusselse overheid worden eveneens incentives voorzien voor ondernemingen en voor leerlingen in het kader van duaal leren. Leerlingen en ondernemingen die respectievelijk gedomicilieerd zijn of gevestigd in het Brussels Gewest, kunnen alle informatie en voorwaarden vinden via de website van Actiris. De staatsstructuur en bevoegdheidsverdeling tussen de Gewesten maakt dat een afbakening van deze maatregelen tot enerzijds ondernemingen op basis van vestiging van de werkplek en leerlingen op basis van thuisadres zorgt voor een complementariteit met de Brusselse incentives.”

⁵ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

⁶ Adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

⁷ Zie over het doelgroepenbeleid in het algemeen en over de beginselen binnen die aangelegenheid: *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 106-107.

⁸ Zie o.m. adv.RvS 63.840/1 van 9 juli 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 ‘betreffende de start- en stagebonus’, opm. 7.

⁹ Artikel 4, eerste lid, 1°, en 6, 1°, van het voorontwerp.

Er moet echter worden vastgesteld dat de ontworpen bepalingen ook andere voorwaarden bevatten die een band met het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap lijken te veronderstellen. Dat geldt met name voor de verwijzing naar de Vlaamse kwalificatiestructuur in de definitie van het begrip leerling¹⁰ en de voorwaarde inzake de “overeenkomsten in het kader van een alternerende opleiding, vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding”¹¹.

In het licht van het voorgaande is het niet duidelijk of als bijkomende voorwaarde voor de toekenning van beide premies wordt gesteld dat de leerling een opleiding volgt in een instelling van de Vlaamse Gemeenschap. Het voorontwerp moet op dit punt aan een bijkomend onderzoek worden onderworpen en worden verduidelijkt.

Indien de ontworpen regeling aldus moet worden begrepen dat dergelijke bijkomende voorwaarde wordt gesteld voor de toekenning van de betrokken premies, wordt bovendien een onderscheid gemaakt tussen leerlingen, evenals een onderscheid tussen ondernemingen, al naargelang zij al dan niet aan die voorwaarde voldoen. Voor dat verschil in behandeling dient een deugdelijke verantwoording voorhanden te zijn in het licht van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. Een loutere verwijzing naar de bevoegdheidsverdelende regels ter verantwoording volstaat hiertoe niet. Zo rijst in dat geval bijvoorbeeld de vraag waarom de regeling niet wordt uitgebreid naar een leerling met woonplaats in het Vlaamse Gewest, die in een ander gewest een gelijkaardige alternerende opleiding volgt.

5. De benaming van de toe te kennen premies wordt niet eenduidig geregeld. In artikel 4, eerste lid, 5°, van het voorontwerp wordt verwezen naar de “premie kwalificerend werkpleklers” en in artikel 6, 4°, naar “een leerlingenpremie alternerende opleiding”. De gemachtigde bevestigde dat daarmee de premies worden bedoeld die in respectievelijk hoofdstuk 3 en 4 worden geregeld. Die benamingen komen ook voor in het opschrift van het voorontwerp, maar zij worden niet gedefinieerd in het dispositief. Daar waar de benaming “leerlingenpremie alternerende opleiding” doorheen het voorontwerp wordt gehanteerd,¹² wordt de “premie kwalificerende werkpleklers” soms ook de “premie voor de onderneming” (opschrift hoofdstuk 3) of de “premie voor ondernemingen” (artikel 9, eerste lid) genoemd. Het is raadzaam een meer eenduidige terminologie te gebruiken en uitdrukkelijk te bepalen wat onder de gehanteerde begrippen moet worden verstaan.

6. In artikel 2, 2°, wordt het “departement” gedefinieerd als “het Departement Werk en Sociale Economie, vermeld in artikel 25, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie”. Het voorontwerp draagt diverse taken en verplichtingen op aan het departement.¹³

¹⁰ Artikel 2, 3°, alsook 6° en 8°, van het voorontwerp. Zie ook de verwijzing naar de beroepskwalificatie en de kwalificatiedatabank in artikel 3 van het voorontwerp.

¹¹ Artikel 6, 2°, van het voorontwerp.

¹² Zie bv. het opschrift van hoofdstuk 4 en artikel 9, derde lid, van het voorontwerp.

¹³ Zie in het bijzonder artikel 8 en artikel 9, vijfde lid, van het voorontwerp. Ook in artikel 16, derde lid, wordt naar het departement verwezen.

Overeenkomstig artikel 87, § 1, van de BWHI komt het uitsluitend aan de regering toe de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. De vermelde bepaling van de bijzondere wet staat eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering. Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe om taken op te dragen aan bepaalde diensten van de regering en zodoende in te grijpen in de organisatie en de werking van die diensten.

De tekst van het voorontwerp zal in het licht van voorgaande opmerking moeten worden aangepast. Dat kan, bijvoorbeeld, door te verwijzen naar de “dienst die de Vlaamse Regering aanwijst”.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 3

7. Artikel 3, derde lid, van het voorontwerp machtigt de Vlaamse Regering onder meer om te bepalen “welke opleidingen voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid”.

De gemachtigde bevestigde dat het doel van deze machtiging is “dat de Vlaamse Regering een opsomming maakt van de opleidingen die voldoen aan de voorwaarden in artikel 3, eerste lid”. Deze machtiging kan dus niet zo worden begrepen dat de Vlaamse Regering bijkomende voorwaarden kan vaststellen.

Artikel 4

8. Krachtens artikel 4, derde lid, bepaalt de Vlaamse Regering “de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 3°”. Die bepaling bevat de volgende voorwaarde:

“de lerende is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. Het vervullen van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen”.

Hieromtrent ondervraagd, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“In het besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van dit decreet zal de verplichting opgenomen worden voor de onderneming om de lerende te registreren in dimona en dmfa. Hoe deze aangiftes gebeuren is inderdaad een federale bevoegdheid, waarover in het besluit verder dan ook niets bepaald zal worden.

Over die registraties worden afspraken gemaakt met RSZ, die dan resulteren in richtlijnen naar de bedrijven vanuit RSZ.”

Zoals de gemachtigde vermeldt, behoren de betrokken aangiftes tot de bevoegdheid van de federale overheid. Het komt het Vlaamse Gewest in beginsel niet toe om bijvoorbeeld de inhoud van die aangifte te wijzigen. De ontworpen machtiging aan de Vlaamse Regering dient dan ook bevoegdheidsconform te worden gelezen en ingevuld.

Artikel 5

9. Krachtens artikel 5, tweede lid, bepaalt de Vlaamse Regering “de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie”. Gevraagd wat concreet wordt bedoeld met “de toekenning”, verklaarde de gemachtigde:

“Met ‘de toekenning van de premie’ wordt bedoeld: op basis van welke gegevens het Departement beslist of er wordt voldaan aan de voorwaarden voor de premie en aldus een premie wordt toegekend, de mededeling aan de onderneming/leerling over of de premie al dan niet wordt toegekend en de wijze van betaling van de premie.”

Het is aangewezen de beoogde draagwijdte van de machtiging duidelijker uit de tekst van het aan te nemen decreet te doen blijken.

Deze opmerking geldt op overeenkomstige wijze ten aanzien van artikel 7, tweede lid, van het voorontwerp.

Artikel 6

10. Anders dan voor de premie voor ondernemingen het geval is, bevat artikel 6 van het voorontwerp geen machtiging aan de Vlaamse Regering om, bijvoorbeeld, de berekeningswijze of de uitzonderingen op de referentieperiode te regelen.¹⁴

De gemachtigde verklaarde hieromtrent:

“De berekeningswijze is identiek, maar helaas niet expliciet vermeld. Er zal een lid worden toegevoegd aan artikel 6 aangaande de berekeningswijze van de vier maanden en de uitzondering op de referentieperiode.”

Hiermee kan worden ingestemd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Wouter PAS

¹⁴ Vgl. met artikel 4, derde en vierde lid, van het voorontwerp.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° leerling: de leerling in het secundair onderwijs die een opleiding volgt die naar een onderwijskwalificatie van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur leidt;
- 3° lerende: de leerling, de cursist in het volwassenenonderwijs en de student in het hoger onderwijs;
- 4° onderneming: elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een lerende opleidt;
- 5° onderwijskwalificatie: de onderwijskwalificatie, vermeld in artikel 2, 17°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 6° schooljaar: de periode van 1 september tot en met 31 augustus;
- 7° Vlaamse kwalificatiestructuur: de kwalificatiestructuur, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Hoofdstuk 3. Premie kwalificerend werkplekleren voor de onderneming

Art. 3. De lerende volgt een opleiding die voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° het is een opleiding waarin opleiding bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd worden. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één opleidingsplan en zijn inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd om een erkende onderwijs- of beroepskwalificatie uit de kwalificatiedatabank te behalen;
- 2° het is een opleiding van hoogstens niveau 4 van de Vlaamse kwalificatiestructuur;
- 3° de werkplekcomponent van de opleiding omvat minstens de helft van de totale opleidingstijd.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° beroepskwalificatie: de beroepskwalificatie, vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur;
- 2° kwalificatiedatabank: de databank, vermeld in artikel 19 van het voormelde decreet.

De Vlaamse Regering bepaalt welke opleidingen voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, en kan uitzonderingen op de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, formuleren.

Art. 4. De onderneming voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de vestiging van de onderneming waar de werkplekcomponent wordt uitgevoerd, ligt in het Vlaamse Gewest;
- 2° de onderneming heeft een overeenkomst met de lerende over de werkplekcomponent van een opleiding als vermeld in artikel 3 van dit decreet;
- 3° de lerende is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. Het vervullen van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de onderneming wijst binnen de onderneming een mentor aan die de lerende op de werkplek opleidt en begeleidt. De mentor heeft een mentoropleiding gevolgd;
- 5° de onderneming heeft maximaal twee keer een premie kwalificerend werkplekleren of een stagebonus als vermeld in artikel 58, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen voor de lerende.

De Vlaamse Regering bepaalt welke elementen de overeenkomst, vermeld in het eerste lid, 2°, bevat.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 3°.

De Vlaamse Regering kan een uitzondering op de referentieperiode, vermeld in het eerste lid, 3°, bepalen voor opleidingen met een afwijkende organisatievorm.

De Vlaamse Regering legt voorwaarden op om de kwaliteit van de mentoropleiding, vermeld in het eerste lid, 4°, te garanderen.

Art. 5. De onderneming die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 4, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag één keer per schooljaar een premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen per lerende in een opleiding die beantwoordt aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, op basis van welke gegevens de beslissing tot toekenning van de premies wordt genomen, welke gegevens de hoogte van de premie bepalen, hoe de toekenning van de premie kwalificerend werkplekleren, de hoogte en de betaling ervan worden meegedeeld aan de onderneming.

Hoofdstuk 4. Leerlingenpremie alternerende opleiding

Art. 6. De leerling voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de leerling heeft zijn hoofdverblijfplaats in het Vlaamse Gewest;
- 2° de leerling heeft een van de overeenkomsten in het kader van een alternerende opleiding, vermeld in artikel 3 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding;
- 3° de leerling is gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek. De vervulling van die verplichting blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling of uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen;
- 4° de leerling heeft maximaal twee keer een leerlingenpremie alternerende opleiding of een startbonus als vermeld in artikel 58, eerste lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zoals van kracht op 31 augustus 2023, ontvangen.

De Vlaamse Regering kan een uitzondering op de referentieperiode, vermeld in het eerste lid, 3°, bepalen voor opleidingen met een afwijkende organisatievorm.

Art. 7. De leerling die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 6, ontvangt na goedkeuring van de aanvraag een keer per schooljaar een leerlingenpremie alternerende opleiding.

De Vlaamse Regering bepaalt de aanvraagprocedure, op basis van welke gegevens de beslissing tot toekenning van de premies wordt genomen, welke gegevens de hoogte van de premie bepalen, hoe de toekenning van de leerlingenpremie alternerend leren, de hoogte en de betaling ervan worden meegedeeld aan de leerling.

Hoofdstuk 5. Bepalingen over gegevensverwerking

Art. 8. De dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, treedt op als de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekenning van de premie kwalificerend werkplekieren en de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Art. 9. De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen:

- 1° de volgende gegevens van de lerende:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) DmfA-gegevens;
 - d) start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - e) opleidingsgegevens;
- 2° de volgende gegevens van de mentor:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) Dimona-gegevens;
 - c) attest van de mentoropleiding;
- 3° de volgende gegevens van de onderneming:
 - a) identificatiegegevens;
 - b) adres van de vestigingsplaats waar het werkplekieren plaatsvindt;
 - c) e-mailadres;
 - d) bankrekeningnummer.

De volgende persoonsgegevens van de lerende worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° Dimona-gegevens;
- 2° DmfA-gegevens;
- 3° het geslacht;
- 4° de leeftijd;
- 5° de hoofdverblijfplaats.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt voor de toekenning van de leerlingenpremie alternerende opleiding:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) identificatiegegevens, waaronder INSZ-nummer;
 - b) het e-mailadres;
 - c) de hoofdverblijfplaats;
 - d) Dimona-gegevens;
 - e) DmfA-gegevens;
 - f) de start- en einddatum van de overeenkomst, vermeld in artikel 4, eerste lid, 2°;
 - g) opleidingsgegevens;
 - h) het bankrekeningnummer;
- 2° de identificatiegegevens van de onderneming.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van statistische doeleinden en rapportering:

- 1° de volgende gegevens van de leerling:
 - a) geslacht;
 - b) leeftijd;
 - c) hoofdverblijfplaats;
 - d) paritair comité.
- 2° de volgende gegevens van de onderneming: de vestigingsplaats waarop het werkplekklaren plaatsvindt.

De dienst die de Vlaamse Regering aanwijst, vraagt de gegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, c), d) en e), en 2°, b), en het derde lid, 1°, c), d) en e), en 2°, op bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

De uitwisselingen van persoonsgegevens vinden plaats met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegrator.

In het zesde lid wordt verstaan onder dienstenintegrator: de dienstenintegrator, vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 10. Met behoud van de toepassing van de noodzakelijke bewaring van de persoonsgegevens voor de latere verwerking ervan met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens die overeenkomstig dit decreet worden verwerkt, zo lang bewaard als nodig is om de premies toe te kennen, met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijke behoren, en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.

Hoofdstuk 6. Toezicht en sancties

Art. 11. Het toezicht en de controle op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verlopen conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Art. 12. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de personen die door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of die door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van dit decreet, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met een geldboete van 125 euro tot 1250 euro, of met een van die straffen alleen.

Art. 13. Met behoud van de toepassing van artikel 269 tot en met 274 van het Strafwetboek worden de volgende personen gestraft met een gevangenisstraf van zes maanden tot drie jaar en met een geldboete van 250 euro tot 2500 euro, of met een van die straffen alleen:

- 1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;
 - 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het

bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.

Art. 14. Bij herhaling binnen vijf jaar kan de maximale straf, vermeld in artikel 12 en 13, verdubbeld worden.

Art. 15. De werkgever is burgerrechtelijk aansprakelijk om de geldboetes te betalen waartoe zijn lasthebbers of aangestelden zijn veroordeeld.

Art. 16. Onrechtmatig ontvangen premies worden ambtshalve teruggevorderd.

Ontvangen premies worden ook ambtshalve teruggevorderd als bij de werkgever inbreuken worden vastgesteld op de arbeidswetgeving, met inbegrip van alle relevante conventionele bepalingen, de welzijnswetgeving en de socialezekerheidswetgeving, zoals die van toepassing zijn op de lerende.

In geval van een terugvordering als vermeld in het tweede lid, worden alle premies teruggevorderd die de dienst die de Vlaamse Regering aanwijst aan de werkgever heeft betaald voor de opleiding van de betrokken lerende vanaf het begin van die opleiding.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de terugvordering, vermeld in het eerste en tweede lid.

Art. 17. Als de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf, vermeld in artikel 12 en 13, uitspreekt, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepalingen, de verdachte ambtshalve om de onrechtmatig ontvangen premies terug te betalen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Als er geen afrekening is voor de premies, vermeld in het eerste lid, of als de afrekening betwist wordt en er in dat verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Art. 18. Alle bepalingen van boek 1 van het Strafwetboek, uitgezonderd hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de overtredingen, vermeld in dit decreet. Bij herhaling is artikel 85 van het Strafwetboek niet van toepassing.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 12, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk als vermeld in artikel 13 en 16, tweede lid, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, kan de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld worden.

Art. 19. De administratieve geldboete op grond van inbreuken op dit decreet wordt opgelegd conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal twaalf maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij de oplegging van een administratieve geldboete voor een inbreuk als vermeld in artikel 13/9, tweede lid, van het voormelde decreet van 30 april 2004, kan de Vlaamse Regering beslissen dat de persoon die de premies, vermeld in artikel 5 of 7 van dit decreet, onrechtmatig heeft verkregen of behouden, gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden wordt uitgesloten van het voordeel van die premie.

Bij herhaling binnen vijf jaar na afloop van de periode, vermeld in het tweede en derde lid, wordt de maximale periode van de uitsluiting, vermeld in het tweede en derde lid, verdubbeld.

Art. 20. De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar, na het feit waaruit de vordering is ontstaan.

Hoofdstuk 7. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de programmawet (I) van 24 december 2002

Art. 21. In artikel 346 van de programmawet (I) van 24 december 2002, het laatst gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, wordt paragraaf 3 opgeheven.

Art. 22. In titel IV, hoofdstuk 7, afdeling 3, van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2021, wordt onderafdeling 5bis, die bestaat uit artikel 347bis, opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 23. In artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt punt 41° vervangen door wat volgt:

“41° het decreet van [...] over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding;”.

Art. 24. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een artikel 13/9 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 13/9. Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolgung vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het decreet van [...] over de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding een administratieve geldboete opgelegd worden van 250 euro tot 2500 euro aan de personen die, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen of door na te laten om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken, de premie, vermeld in artikel 5 van het

voormelde decreet, hebben verkregen of die op die manier een premie behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben.

Onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en als de feiten ook voor strafvervolgning vatbaar zijn, kan voor de volgende inbreuken op het voormelde decreet, een administratieve geldboete opgelegd worden van 500 euro tot 5000 euro aan:

- 1° personen die wetens en willens onjuiste of onvolledige verklaringen hebben afgelegd om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 2° personen die wetens en willens hebben nagelaten of geweigerd om noodzakelijke verklaringen af te leggen of de inlichtingen te verstrekken die ze moeten verstrekken, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden;
- 3° personen die wetens en willens de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte hebben verkregen of behouden waarop ze geen of maar gedeeltelijk recht hebben, door onjuiste of onvolledige verklaringen af te leggen, of door na te laten of te weigeren om noodzakelijke verklaringen af te leggen of inlichtingen te verstrekken;
- 4° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben valsheid in geschrifte gepleegd op een van de volgende wijzen:
 - 1) door valse handtekeningen;
 - 2) door namaking of vervalsing van geschriften of handtekeningen;
 - 3) door overeenkomsten, beschikkingen, verbintenissen of schuldbevrijdingen valselijk op te maken of in een akte in te voegen;
 - 4) door toevoeging of vervalsing van bedingen, verklaringen of feiten die in de akte opgenomen of vastgesteld moeten worden;
 - b) ze hebben een valse akte of een vals stuk gebruikt, terwijl ze wisten dat de gebruikte akte of het gebruikte stuk vals was;
- 5° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte te verkrijgen of te doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, een van de volgende handelingen hebben gesteld:
 - a) ze hebben bedrog gepleegd door gegevens die worden opgeslagen, verwerkt of overgedragen via een informaticasysteem, in te brengen in een informaticasysteem, te wijzigen of te wissen, of met een ander technologisch middel de mogelijke aanwending van gegevens in een informaticasysteem te veranderen, waardoor de juridische draagwijdte van de gegevens verandert;
 - b) ze hebben gegevens gebruikt waarvan ze wisten dat ze vals waren;
- 6° personen die, om de premie, vermeld in artikel 5 van het voormelde decreet, ten onrechte te verkrijgen of doen verkrijgen, te behouden of te doen behouden, valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen hebben gebruikt of die een andere frauduleuze handeling hebben gesteld om te doen geloven in het bestaan van een fictieve persoon, een fictieve onderneming of een fictieve gebeurtenis, of om op een andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen.”.

Afdeling 3. Wijzigingen van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact

Art. 25. Artikel 58 en 59 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact worden opgeheven.

Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding

Art. 26. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2023, met uitzondering van artikel 21 en 22, die in werking treden op 1 juli 2023.

Brussel, 7 oktober 2022.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk,
Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS